

Západočeská univerzita v Plzni

Fakulta pedagogická

Katedra hudební kultury

Plzeňské základní umělecké školy

Plzeňské ZUŠ

Bakalářská práce

Anna Ungrová

obor Hudba se zaměřením na vzdělávání

Vedoucí bakalářské práce: PhDr. Štěpánka Lišková, Ph.D.

Plzeň, 2018

Potvrzuji, že jsem práci vypracovala
samostatně s použitím literatury a zdrojů
informací.

V Plzni, 20. června 2018

.....

OBSAH

OBSAH	4
Úvod.....	6
1 Státní a soukromé ZUŠ v Plzni	7
2 ZUŠ Bedřicha Smetany – Plzeň	8
2.1 Založení školy a její vývoj do roku 1930.....	8
2.2 Historie ZUŠ v letech 1930–1940.....	9
2.3 Historie ZUŠ v letech 1940–1950.....	10
2.4 Historie ZUŠ v letech 1950–1960.....	11
2.5 Historie ZUŠ v letech 1960–1970.....	11
2.6 Historie ZUŠ v letech 1970–1980.....	12
2.7 Historie ZUŠ v letech 1980–1990.....	14
2.8 Historie ZUŠ v letech 1990–2000.....	14
2.9 Historie ZUŠ v letech 2000–2010.....	15
2.10 Historie ZUŠ od roku 2010 až po současnost	16
2.11 Orchestry, soubory a sbory ZUŠ	18
2.11.1 Plzeňský dětský sbor (PDS).....	18
2.11.2 Javoříčky	20
2.11.3 Notičky	20
2.11.4 Folklórní soubor Plzeňáček	21
2.11.5 Dětský dechový Junior orchestr	21
2.11.6 Další orchestry, soubory a sbory	22
3 ZUŠ Chválenická – Plzeň	23
3.1 Založení školy a její vývoj do roku 1970.....	23
3.2 Historie ZUŠ v letech 1970–1980.....	24
3.3 Historie ZUŠ v letech 1980–1990.....	25
3.4 Historie ZUŠ v letech 1990–2000.....	26
3.5 Historie ZUŠ v letech 2000–2010.....	26
3.6 Historie ZUŠ od roku 2010 až po současnost	27
3.7 Orchestry, soubory a sbory ZUŠ	29
3.7.1 Folklórní soubor Meteláček	29
3.7.2 Malý Meteláček.....	29
3.7.3 Velký dechový orchestr.....	30
3.7.4 Akordeonový soubor.....	30

3.7.5 Kytarový soubor.....	30
3.7.6 Big Hand	31
4 ZUŠ Terezie Brzkové - Plzeň.....	32
4.1 Založení školy a její vývoj do roku 1970.....	32
4.2 Historie ZUŠ v letech 1970–1980.....	34
4.3 Historie ZUŠ v letech 1980–1990.....	36
4.4 Historie ZUŠ v letech 1990–2000.....	37
4.5 Historie ZUŠ v letech 2000–2010.....	38
4.6 Historie ZUŠ od roku 2010 až po současnost	38
4.7 Orchestry, soubory a sbory ZUŠ.....	40
4.7.1 Dechový orchestr Plzeňanka	40
4.7.2 Smyčcový soubor Terezissimo a Terezissimo piccolo.....	41
4.7.3 Kytarový orchestr.....	41
4.7.4 Komorní soubor Duchové	42
4.7.5 Akordeonový soubor	42
4.7.6 Další orchestry, soubory a sbory	42
5 ZUŠ Sokolovská – Plzeň.....	44
5.1 Založení školy a její vývoj do roku 2000.....	44
5.2 Historie ZUŠ od roku 2000 až do současnosti	46
5.3 Soubory, orchestry a sbory	48
5.3.1 Akordeonový soubor Universe.....	48
5.3.2 Akordeonový soubor DAKSO (Dětský akordeonový soubor).....	48
5.3.3 Ambito Orchester.....	49
5.3.4 Dětský pěvecký sbor při ZUŠ Sokolovská 54, Plzeň.....	49
5.3.5 Spojený smyčcový orchestr.....	50
5.3.6 Další orchestry, soubory a sbory	50
6 Soukromá ZUŠ Elementária, s. r. o.....	51
6.1 Založení školy a její současnost.....	51
7 Srovnání profilace ZUŠ.....	53
Závěr	57
Seznam použité literatury a pramenů	58
Seznam tabulek	61
Resumé.....	62

Úvod

Téma práce jsem si především vybrala proto, že mě školy v Plzni zajímají. Sama jsem studovala na ZUŠ T. Brzkové a úspěšně jsem absolvovala I. stupeň ve hře na klavír a v sólovém zpěvu.

Cílem této bakalářské práce je porovnat Základní umělecké školy (dále pak ZUŠ) v Plzni, které jsou zaměřené na hudební obory. Jedná se o tyto školy: ZUŠ Bedřicha Smetany, ZUŠ Chválenická, ZUŠ Terezie Brzkové, ZUŠ Sokolovská a Soukromá ZUŠ Elementária s. r. o. Vedle těchto ZUŠ působí v Plzni ještě další umělecké školy, které nejsou zaměřeny na hudební obory, jako např. ZUŠ Jagellonská, Soukromá ZUŠ Trnka nebo Soukromá ZUŠ Zámeček Plzeň.

Každé škole bude věnována jedna kapitola. V jednotlivých podkapitolách se budeme zabývat historií škol a specifiky jednotlivých škol v oblasti jejich profilace. Pokusíme se přehledně zmapovat vyučované obory každé školy. Zmíníme se i o učitelích, kteří na škole působili či působí. Každá škola každoročně reprezentuje své jméno na soutěžích vypsanych pro žáky ZUŠ. O nejnámějších se v podkapitolách také zmíníme.

Zaměříme se na soubory, orchestry a sbory každé školy, které významně reprezentují svou školu na veřejných vystoupeních, soutěžích, festivalech a mezinárodních akcích.

V poslední kapitole se zaměříme na srovnání ZUŠ v jednotlivých hudebních oborech.

Potřebné informace budou získávány z kronik, výročních zpráv, ročenek, z webových stránek školy, popřípadě z webových stránek souborů a ze školních vzdělávacích programů každé školy.

1 Státní a soukromé ZUŠ v Plzni

Jak už bylo výše uvedeno, v následujících kapitolách se tak budeme věnovat už konkrétní činnosti pěti základních uměleckých škol v Plzni s hudebními obory. Jedná se o čtyři státní ZUŠ a jednu soukromou.¹

Školy uvádíme v chronologickém pořadí tak, jak postupně vznikaly: ZUŠ Bedřicha Smetany (1920), ZUŠ Chválenická (1959), ZUŠ Terezie Brzkové (1964), ZUŠ Sokolovská (1988) a Soukromá ZUŠ Elementária s. r. o. (2009).

První kapitola tudíž bude zaměřená na ZUŠ Bedřicha Smetany, jejíž hlavní budova sídlí v Lobzích.² Škola má i další odloučená pracoviště na Doubravce³ a v Severním Předměstí.⁴

Druhá kapitola se bude věnovat ZUŠ Chválenická, která působí na Slovanech.⁵

Ve třetí kapitole zmapujeme činnost ZUŠ Terezie Brzkové. Hlavní budova se nachází v Zadních Skvrňanech⁶, při 15. Základní škole.⁷ Její další dvě odloučená pracoviště můžeme najít též ve Skvrňanech⁸, jedno na Borech⁹ a jedno pracoviště v centru Plzně.¹⁰ Na každém pracovišti této školy se vyučují obory hudební. Taneční oddělení sídlí navíc v hlavní budově a na pracovišti ve Vejprnické ulici najdeme obor literárně-dramatický a výtvarný.

Ve čtvrté kapitole se zaměříme na poslední ze státních škol, na ZUŠ Sokolovská, jejíž všechna tři pracoviště jsou v Bolevci.¹¹

Pátá kapitola bude věnována Soukromé ZUŠ Elementária s. r. o., která sídlí v Bolevci.¹² Vznikla jako nedílná součást Soukromé Základní školy (dále pak ZŠ) Elementária s. r. o.

¹ V Plzeňském kraji se nachází velké množství ZUŠ jako např. V Chrástu, ve Starém Plzenci, v Třemošné, v Touškově, v Dobřanech, ve Zbůchu, v Nýřanech a v Rokycanech.

² ZUŠ Bedřicha Smetany: Revoluční 70/100, Plzeň, Lobzy

³ ZUŠ Bedřicha Smetany: Zábělská 1220/25, Plzeň, Doubravka

⁴ ZUŠ Bedřicha Smetany: Brněnská 1040/36, Plzeň, Severní Předměstí

⁵ ZUŠ Chválenická: Chválenická 360/17, Plzeň, Koterov

ZUŠ Chválenická: Brojova 16, Plzeň, Slovaný

ZUŠ Chválenická: Zelenohorská 25, Slovaný

⁶ ZUŠ Terezie Brzkové: Terezie Brzkové 33, Plzeň, Skvrňany (hlavní budova)

⁷ Terezie Brzkové 33-35, Plzeň-Skvrňany

⁸ ZUŠ Terezie Brzkové: Vejprnická 56, Plzeň, Skvrňany

ZUŠ Terezie Brzkové: Školní náměstí 34/1, Plzeň Skvrňany (budova ZŠ Martina Luthera)

⁹ ZUŠ Terezie Brzkové: Baarova 11, Plzeň, Jižní Předměstí (budova 11. ZŠ)

¹⁰ ZUŠ Terezie Brzkové: Tylova 15, Plzeň

¹¹ ZUŠ Sokolovská: Sokolovská 116/54, Plzeň, Bolevec (hlavní budova)

ZUŠ Sokolovská: U Jam 1353/14, Plzeň, Bolevec

ZUŠ Sokolovská: Náměstí Odboje 550/18, Plzeň, Bolevec

2 ZUŠ Bedřicha Smetany – Plzeň

Mezi nejvýznamnější plzeňské školy patří bezesporu ZUŠ Bedřicha Smetany. Jedná se o školu s dlouholetou tradicí, jež započala ve 20. letech 20. století. Za dva roky škola oslaví své velké jubilejní výročí, 100 let od svého založení.

Popis historického vývoje rozdělíme do jednotlivých etap. Kvůli přehlednosti se bude každá podkapitola věnovat deseti letům činnosti školy. Po historii seznámíme čtenáře s orchestry, soubory a sbory, které reprezentují školu na nejrůznějších akcích a učí své žáky kolektivně.

Velkým zdrojem informací k vypracování této kapitoly byla Jubilejní ročenka k 75. výročí založení školy, kroniky z let 1966 – 2003, výroční zprávy od roku 2003 až po současnost, webové stránky školy a školní vzdělávací program (dále jen ŠVP).

2.1 Založení školy a její vývoj do roku 1930¹³

Základní umělecká škola Bedřicha Smetany v Plzni vznikla roku 1920, a to pod názvem Městská hudební škola. O jejím zřízení se uvažovalo už před první světovou válkou, avšak příznivé podmínky pro vznik školy nastaly až po první světové válce.

V lednu roku 1919 byla podána oficiální žádost o povolení zřídit v Plzni městskou hudební školu. Této žádosti bylo záhy vyhověno. Město se zavázalo k tomu, že bude školu finančně podporovat.

Předběžný zápis žáků do školy proběhl na podzim roku 1920 za účelem zjistit zájem o hudební výuku. Byl vypsán též konkurz na učitelská místa. Ředitelem školy se stal houslový pedagog **Emil Holý**.¹⁴

Škola se od začátku chtěla věnovat výuce profesionálních hudebníků. Začalo se vyučovat hře na housle, klavír, violoncello, flétnu, klarinet, trombon, křídlovku, na bicí nástroje a varhany. Dále se vyučovalo sborovému zpěvu a teoretickým předmětům. Výuka se během prvního roku rozšířila o hru na kontrabas, harfu a o sólový zpěv.

Na škole se zřídilo oddělení smyčcových nástrojů, klavírní, pěvecké, oddělení hry na kontrabas, hry na dřevěné a žesťové nástroje a hry na harfu. V počátcích bylo zřízeno i oddělení hudební teorie a oddělení dramatické.

¹² Soukromá ZUŠ Elementária, s. r. o.: Jesenická 1262/11, Plzeň, Bolevec

¹³ FIALA, Jaroslav. *Jubilejní ročenka 1. Základní umělecké školy B. Smetany v Plzni 1920 - 1995*. Plzeň: Typografic Center, 1996, 84 s.

¹⁴ **Emil Holý** absolvoval Pražskou konzervatoř ve hře na housle. Byl členem orchestru vinohradského divadla a člen Voroněžského (Rusko) smyčcového kvarteta. Po návratu do země získal místo v Plzni.

Po vypsaném konkurzním řízení byl přijat v oboru hry na housle **Viktor Roman Moser**¹⁵, **Vlastimil Stach** a **Karel Kalík**.

Výukou hry na klavír byly pověřeny **Jaromíra Cajthamlová** a **Marta Filipovská**. Dále klavír vyučoval **Bohdan Gsöllhofer**¹⁶, který na školu přišel v roce 1924.

Výukou hry na varhany, sborového zpěvu a hudební harmonie byl na škole pověřen **Norbert Kubát**¹⁷. Elementární zpěv na škole vyučovala **Marie Rubriciusová-Blechová**, která vyučovala i na plzeňských středních školách.

Už ve druhém školním roce se konal první veřejný koncert. V roce 1924 se konal koncert k oslavám 100. výročí narození B. Smetany, na kterém zazněla díla, která napsal za svého studentského pobytu v Plzni. Za bohatou činnost v rámci skladatelova jubilejního roku byla škola odměněna tím, že mohla nést jeho jméno. Název Městská hudební škola byl tedy rozšířen na Městská hudební škola Bedřicha Smetany.

Počet zájemců o hudební vzdělání stále narůstal, z tohoto důvodu se rovněž navyšoval počet učitelů. První pobočka školy byla zřízena v roce 1926 v Plzni na Doubravce. Zde se vyučovala pouze hra na housle. V témže roce bylo otevřeno také dramatické oddělení.

V letech 1929 se bohužel na činnosti Městské hudební školy B Smetany projevila hospodářská krize. Z finančních důvodů bylo nejprve nutné omezit výuku hry na některé hudební nástroje (klarinet, hoboj, fagot, křídlovka, lesní roh, trombón), posléze došlo i na nástroje bicí, kontrabas a harfu. Začal klesat počet zájemců o studium, tento pokles se již do začátku druhé světové války nezastavil.

2.2 Historie ZUŠ v letech 1930–1940¹⁸

V roce 1932 byl zaznamenán první větší úspěch školy: dva její žáci se poprvé zúčastnili zahraniční mezinárodní soutěže ve hře na housle a v sólovém zpěvu.

¹⁵ **Viktor Roman Mosner** byl významný houslista a skladatel. Působil jako pedagog v Jugoslávii a v Sušici, odkud přešel na Městskou hudební školu B. Smetany.

¹⁶ **Bohdan Gsöllhofer** vystudoval na Pražské konzervatoři oddělení varhanní a klavírní. V roce 1924 přišel do Plzně, stal se pedagogem, sborníkem mužského sboru Smetana a dirigoval několik sezón u Plzeňské filharmonie.

¹⁷ **Norbert Kubát** se učil hru na housle a klavír. Absolvoval v roce 1882 varhanní školu. Do Plzně přišel v roce 1894, aby zde působil ve funkci ředitele kůru sv. Bartoloměje. Zde se podílel na práci pěveckého sboru Hlahol. Norbert Kubát. *Český hudební slovník osob a institucí* [online]. [cit. 2018-03-13]. Dostupné z: http://www.ceskyhudebnislovník.cz/slovník/index.php?option=com_mdictionary&task=record.record_detail&id=6387

¹⁸ FIALA, cit. 13 (s. 18–20)

V roce 1940 uskutečnili žáci v Praze koncert, kde poprvé účinkoval smyčcový orchestr vedený učitelkou **Reginou Řehákovou**. V tomto roce proběhla oslava 20. výročí trvání školy a vyvrcholením oslav bylo pořádání devíti koncertů.

Omezení studia na jiných školách během války opět zvýšilo počet zájemců o studium na této škole, a proto byla znovu otevřena některá oddělení. Učitelský sbor se rovněž rozhodl vyhovět zájemcům o studium skladby rozšířením učiva nauky o harmonii a hudebních formách.

2.3 Historie ZUŠ v letech 1940–1950¹⁹

V tomto desetiletí měla škola některé provozní obtíže, jako byl nedostatek uhlí či poškození školní budovy při prvním náletu na Plzeň v roce 1942. V srpnu roku 1944 bylo bohužel vyučování na škole úředně zastaveno.

Poválečné začátky Městské hudební školy B. Smetany nebyly snadné. S výukou se začalo v září 1945, kdy byl jmenován nový ředitel **Bohdan Gsöllhofer**. Funkci ředitele zastával do svého odvolání v roce 1951. Jeho hlavní starostí bylo získat pro školu novou budovu. V prvním poválečném roce museli učitelé vyučovat ve vlastních bytech. Teprve v roce 1946 škola navázala na předválečné období. Udržoval se také průměrný stav žáků, podle statistiky bylo na škole v letech 1948/49 přes 700 žáků a největší zájem byl o výuku hry na klavír.

V poválečné době se uskutečnilo několik významných změn v celém základním uměleckém školství, které ovlivnily i sledovanou ZUŠ. V roce 1947 byly pro hudební školy vydány jednotné učební plány a o rok později byly tyto hudební instituce přejmenovány na Městské hudební ústavy. V roce 1951 přešly tyto ústavy pod státní správu a učitelé se stali státními zaměstnanci. Současně byl změněn název hudebních ústavů na hudební školy. V roce 1953 převzalo řízení všech hudebních škol ministerstvo kultury, které jim přidělilo další název, a to Základní hudební školy.²⁰ V roce 1956 tyto školy přešly pod ministerstvo školství, kam patří dodnes. Tímto krokem začal počet škol vzrůstat, protože každé město usilovalo o zřízení vlastní hudební školy.

¹⁹ FIALA, cit. 13 (s. 20–22)

²⁰ FIALA, cit. 13 (s. 22)

2.4 Historie ZUŠ v letech 1950–1960²¹

V roce 1951 vystřídal **Bohdana Gsöllhofera Antonín Pikart**, který však tuto funkci nevykonával dlouho. O jeho činnosti se nedochoval žádný písemný doklad. Po jeho zřejmě nuceném odchodu byl jmenován novým ředitelem v roce 1953 houslista **Jan Svoboda**²².

V roce 1955 si škola připomněla své jubileum koncertem, kde byla uvedena díla významných českých a zahraničních skladatelů. V těchto letech věnovala pozornost škola družebním stykům s hudebními školami odborného typu.

V roce 1959/60 se uskutečnil výměnný koncert s brněnskou školou a proběhl koncert s žáky v Bratislavě. V tomto roce doporučovalo ministerstvo školství hudebním školám, aby věnovali větší pozornost talentovanějším žákům. Tito žáci tak navštěvovali výuku o hodinu týdně navíc.

2.5 Historie ZUŠ v letech 1960–1970

V roce 1961 byla hudební škola B. Smetany přejmenována na Lidovou školu umění (dále pak LŠU) Bedřicha Smetany.

V roce 1962 přešel **Jan Svoboda** jako učitel hry na housle na Plzeňskou konzervatoř a funkci ředitele převzal učitel hry na lesní roh **Jaroslav Mraček**. Po jednom roce byl vystřídán pěvkyní **Mílou Günsbergovou-Klečkovou**, která byla ve funkci pouze dva roky.

V roce 1965 byl jmenován novým ředitelem **Jaroslav Zýka**, který měl s vedením školy zkušenosti z Rokycan, kde působil v letech 1960–1965. Ředitel se mohl v politicky umírněnější době obklopit týmem zkušených, ale i mladých pedagogů. Ve funkci zástupce ředitele působila až do roku 1976 zkušená učitelka hry na klavír i klavírní doprovodka **Danuše Čermáková**. Školu navštěvovalo v oborech hry na klavír, hry na smyčcové nástroje, akordeon, kytaru a sólový zpěv více než 500 žáků. Přibližně stejné zastoupení se na škole udrželo až do začátku 90. let. V letech 1965–1970 působilo na škole oddělení literárně-dramatické, které vedla **Š. Škardová**.

V uvedeném období už škola připravovala nadané žáky na konzervatoř.²³

²¹ FIALA, cit. 13

²² **Jan Svoboda** byl rodák z Vídně, kde také absolvoval Vídeňskou hudební akademii. V roce 1940 nastoupil jako učitel na Hudební školu v Klatovech, v roce 1952 byl přeložen do Plzně.

²³ V Plzni byla zřízena konzervatoř v roce 1961.

V roce 1968/69 byla vyhlášena poprvé **Celostátní soutěž** hudebních oborů **LŠU**.²⁴ Soutěž se měla konat jednou za tři roky v jednotlivých disciplínách. V prvním ročníku se soutěžilo ve hře na smyčcové nástroje a ve hře na klavír. Již v tomto roce postoupilo několik žáků LŠU B. Smetany až do ústředního kola.

V tomto školním roce měla škola otevřené tyto obory: klavír, housle, zpěv, violoncello, kontrabas, akordeon, kytara a bicí nástroje.

Ve školním roce 1969/70 oslavila škola významné jubilejní výročí – 50. let svého vzniku. K tomuto jubileu byla vydána brožura, v novinách se objevilo několik oslavných článků. Žáci školy se i nadále v hojném počtu hlásili na hudební školy: na Akademii múzických umění (dále jen AMU), na Plzeňskou konzervatoř, na UMPRUM²⁵ a na Vojenskou hudební školu v Roudnici nad Labem.²⁶

2.6 Historie ZUŠ v letech 1970–1980

Jako v předchozích letech, tak i v těchto letech se žáci hlásili na AMU, Plzeňskou konzervatoř, a nebo na Pražskou konzervatoř. S příchodem ředitele Jaroslava Zýky se situace na škole změnila výrazně k lepšímu,²⁷ i když se ve školním roce 1971/72 nevyučovala hra na violoncello a kontrabas, neboť se žádný žák nepřihlásil.

O rok později byla uskutečněna generální oprava budovy školy²⁸, práce byly dokončeny v roce 1973.

Ve školním roce 1972/73 si škola přivezla křišťálový pohár z **Celostátní soutěže LŠU** jako ocenění za to, že získala v soutěži nejvíce soutěžních bodů. Následující rok byla škola také oceněna a v letech 1974/75 získala škola putovní pohár již potřetí. Putovní pohár nakonec získala ještě v roce 1976 a 1977. Vedle této soutěže se žáci v 70. letech zúčastnili dalších soutěží, jako například **Kocianova soutěž** (hra na housle), **Duškova soutěž** (zpěv), **Puškinův památník** (zpěv a recitace v ruském jazyce), **Beethovenova klavírní soutěž** v Hradci u Opavy, **Koncertní Praha**, **Virtuosi per musica di pianoforte – Mezinárodní klavírní soutěž** Ústí nad Labem a **Klavírní soutěž** v Kroměříži.

O prázdninách v roce 1974 zemřel bývalý ředitel Bohdan Gsöllhofer.²⁹

²⁴ Soutěže vypsané Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy (dále pak MŠMT).

²⁵ Vysoká škola umělecko-průmyslová v Praze.

²⁶ *Kronika LŠU Bedřicha Smetany: 1966/67 – 1973/74*. Plzeň, 1974.

²⁷ *Kronika LŠU Bedřicha Smetany: 1966/67 – 1973/74*. Plzeň, 1974.

²⁸ Dnešní škola Plzeňské konzervatoře ve Smetanových sadech v Plzni.

²⁹ FIALA, cit. 13 (s. 29)

V klavírním oddělení proběhly menší změny. **Danuši Čermákovou** na pozici zástupkyně ředitele nahradila klavíristka **Milena Bejčková**, která tuto funkci zastávala až do roku 1989, kdy byla jmenována ředitelkou školy. Od roku 1969 vyučovala na škole hru na klavír **Libuše Čulíková**, která byla v roce 1989 uvedena do funkce zástupce ředitele. V roce 1975 nastoupila klavíristka **Alena Tupá**³⁰, která působila jako doprovodka Plzeňského dětského sboru.

Ve funkci učitele houslové hry působil nemálo pedagogů. Nejznámější byl ředitel **Jaroslav Zýka**, který na této pozici vyučoval po celou dobu svého působení na škole. Vedle něho na škole působil např. **Karel Blahník** (od roku 1971 vedl školní žákovský sbor) a **Ludmila Čejková**, která na škole pracovala i v novém tisíciletí.

Akordeonové oddělení nemělo štěstí na dlouhodobé působení učitelů. Vedle **Ludmily Janoušové-Rottenborové** (1969–1978) se vystřídal **Zdeňka Špačková** (1974–1988), **Marie Malurová** (1980–1988) a několik dalších učitelů. Od roku 1988 tento obor vyučovali **Věra Mašíková** a **Jan Kotrč**.

Obdobně tomu bylo s výukou hry na kytaru, škola zřejmě nemohla najít stálou kvalitní sílu. Až v 90. letech se oddělení pedagogicky ustálilo a výuku zajišťoval **Ivan Kudrna** a **Kateřina Krsková**.

Oddělení sólového zpěvu vedla ještě před příchodem Jaroslava Zýky zkušená pěvkyně a učitelka **Jitka Jůzková-Manová** a **Ludmila Javorská**. Zájem o tento obor narůstal a v roce 1971 začala vyučovat sólový zpěv **Hana Friedrichová**³¹, která našla další uplatnění, a to ve vedení dětského sboru. Ten začal na škole působit v roce 1974 jako komorní dětský sbor. Od roku 1980 nese název Plzeňský dětský sbor (dále pak PDS).

V roce 1975 byl škole přidělen samostatný pavilon na Doubravce a v roce 1978 škola konečně dostala vlastní budovu v Lobzích. Po stavebních úpravách škola patřila k nejlepším ze všech plzeňských uměleckých škol. Jejím jediným nedostatkem byla vzdálenost od centra.

Nejméně úspěšný byl obor hra na kytaru a hra na akordeon, do kterých se nepříznivě promítalo časté střídání učitelů. V počátcích dokonce chyběli i interní učitelé a výuku zajišťovaly pouze externí síly.³²

³⁰ **Alena Tupá** byla jedna z nejvýznamnějších klavíristek, které doprovázely Plzeňský dětský sbor. Působila na školách: ve Starém Plzenci, Nezvěsticích, Nepomuku a na Plzeňské konzervatoři.

³¹ **Hana Friedrichová** studovala sólový zpěv na 4. LŠU Chválenická v Plzni, poté vystudovala Pedagogickou fakultu Západočeské univerzity obor s hudební výchovou.

³² FIALA, cit. 13 (s. 31)

2.7 Historie ZUŠ v letech 1980–1990

V roce 1980 škola oslavila již 60. let svého působení. V těchto letech byla udělena škole a jejím učitelům řada ocenění, které si přivezli z **Celostátní soutěže LŠU**. Každý rok škola své žáky připravovala na tuto soutěž v různých oborech. Další soutěže, kde žáci reprezentovali školu: **Svátky písní** (zpěv), **Písně přátelství** (zpěv), **Klavírní soutěž F. Chopina** a nebo **Concertino Praga** (klavír).³³

V letech 1982/83 byla na škole zavedena výuka hry na zobcovou flétnu, kde se vystřídal řada učitelů. Nejdéle zde působila **Marta Ulrychová** (1974–1990). V 90. letech vyučovala zobcovou flétnu **Věra Šimalčíková**, **Roman Drábek** a přibyl k nim i **Jan Šlégr**, který posílil dechové oddělení.

Konec tohoto období byl pro školu velmi bolestivý. V červnu roku 1988 zemřel **Jan Svoboda**, který působil na škole jako ředitel v letech 1953–1962. Ani ne o rok později zastihla pedagogický sbor další tragická událost, když v únoru roku 1989 nečekaně zemřel ředitel **Jaroslav Zýka** ve věku pouhých 58 let. Na jeho místo prozatímně nastoupila **Milena Bejčková**, která musela po roce své místo ze zdravotních důvodů opustit.

Na konci 80. let se změnil název školy na Základní uměleckou školu a rozšířila se nabídka oborů ve hře na nástroje a přibyl obor taneční.³⁴

2.8 Historie ZUŠ v letech 1990–2000

Na místo nové ředitelky nastoupila **Zuzana Durasová**, která na své pozici vydržela dlouhou řadu let. Zástupkyní ředitele se stala na konci 80. let **Libuše Čulíková**, kterou v roce 1998 ve funkci doplnil **Jan Kotrč**, pozdější ředitel ZUŠ B. Smetany.

Ve školním roce 1990/91 byla zavedena na škole také hra na cembalo.

Po revoluci v listopadu 1989 se zvedl počet účinkování na soutěžích. Soutěže určené pro klavíristy: **Virtuosi per musica di pianoforte**, **Karlovarská růžička**, která je určena pro nejmenší klavíristy a založena byla v roce 1994, **Prague junior note** nebo **Celostátní soutěž Mladý Mozart v Brně**. Soutěž určená pro houslisty: **Plzeňské housličky**, soutěž pro nejmenší houslisty založená v roce 1992. Soutěže určené pro akordeonisty: **Mezinárodní soutěž akordeonistů v Klingenthalu** a **Celostátní soutěž pro**

³³ *Kronika LŠU Bedřicha Smetany: 1979/80 – 1982/83*. Plzeň, 1983

Kronika LŠU Bedřicha Smetany: 1983/84 – 1987/88. Plzeň, 1988

Kronika LŠU Bedřicha Smetany: 1988/89 – 1993/94. Plzeň, 1994

³⁴ FIALA, cit. 13 (s. 35)

akordeonisty v Hořovicích. Od roku 1997 se žáci zúčastňují soutěže vypsané Plzeňskou konzervatoří.³⁵

V polovině 90. let bylo nově otevřeno pracoviště na 7. ZŠ v Plzni na Vinicích. K 75. výročí od založení školy B. Smetany byla vydána Jubilejní ročenka, která shrnuje historii školy od roku 1920 do roku 1995.

Ve školním roce 1996/97 byly v kronice zapsány všechny předměty vyučované na ZUŠ v 90. letech.³⁶ V hudebním oboru se učilo hře na klavír, cembalo, akordeon, elektrické varhany, housle, violoncello, kytaru a na dechové nástroje (zobcová flétna, příčná flétna, klarinet, trubka, lesní roh, saxofon). Dále se vyučovaly na škole obory: sólový a sborový zpěv, čtyřruční hra na klavír a komorní hra.

Škola stále pokračovala ve spolupráci s Plzeňskou konzervatoří, kam bylo přijímáno každoročně několik žáků, a navázala styky s uměleckou školou v Polsku.

2.9 Historie ZUŠ v letech 2000–2010

Na začátku třetího tisíciletí nadále škola vykonávala svou činnost velmi zodpovědně. Po celé České republice vznikaly nové soutěže, kterých se žáci ZUŠ Bedřicha Smetany hojně zúčastňovali. V předchozí kapitole se zmiňujeme o soutěžích, které jsou i nadále navštěvovány žáky školy. K těmto soutěžím přibýly i další soutěže. První zmínku o návštěvě soutěže **Pískání pro zdraví** najdeme v kronice v letech 2000/01³⁷, o dalších soutěžích se dozvídáme už z výročních zpráv: **Lochotínské štěbetání**³⁸, **Lochotínská kytara**³⁹, **Dittersova soutěž**⁴⁰, **Mezinárodní Smetanovská soutěž** v Plzni, **Mezinárodní houslová soutěž Concours internacional** v Bruselu nebo **Mezinárodní houslová soutěž Josefa Muziky**.⁴¹

Vedle těchto úspěchů se žáci stále hlásili na konzervatoře. Nejčastěji byli přijati na Plzeňskou konzervatoř, ale odcházeli i do Prahy na konzervatoř Jaroslava Ježka.

Na začátku těchto let byla zavedena hra na baskřídllovku a hra na fagot. Ve školním roce 2002/03 se stal ředitelem 1. ZUŠ B. Smetany dlouholetý pedagog a zástupce ředitele **Jan Kotrč**. Na jeho pozici zástupce ředitele byl jmenován učitel flétny **Ján Janiš**.

³⁵ *Kronika 1. ZUŠ Bedřicha Smetany: 1994/95 – 2002/03.* Plzeň, 2003

³⁶ Předtím se o oborech v kronice nepíše.

³⁷ *Kronika 1. ZUŠ Bedřicha Smetany: 1994/95 – 2002/03.* Plzeň, 2003

³⁸ KOTRČ, Ing. Mgr. Jan. *Výroční zpráva 2004/2005: ZUŠ Bedřicha Smetany.* Plzeň, 2005.

³⁹ KOTRČ, Ing. Mgr. Jan. *Výroční zpráva 2006/2007: ZUŠ Bedřicha Smetany.* Plzeň, 2007.

⁴⁰ KOTRČ, Ing. Mgr. Jan. *Výroční zpráva 2007/2008: ZUŠ Bedřicha Smetany.* Plzeň, 2008.

⁴¹ KOTRČ, Ing. Mgr. Jan. *Výroční zpráva 2009/2010: ZUŠ Bedřicha Smetany.* Plzeň, 2010.

2.10 Historie ZUŠ od roku 2010 až po současnost⁴²

I v posledních několika letech stále více reprezentují žáci školu B. Smetany na soutěžích, které byly zmíněny již v předchozích kapitolách. Učitelé nejvíce připravují žáky na **Celostátní soutěže ZUŠ** vypsané každý rok MŠMT.

V průběhu let každoročně několik studentů pokračuje ve vzdělávání na konzervatoři.⁴³

V současné době škola nabízí žákům opravdu široké spektrum oborů v každém oddělení⁴⁴, jak dokládáme v následující přílohou tabulce. Z údajů v ní uvedených je možné souhrnně uvést, že během svého působení škola přestala některé své obory vyučovat pro nízký počet přihlášených žáků, ale v průběhu let opět některé obory otevřela.

Tabulka 1: Vyučované předměty v letech 1920–2018⁴⁵

Obor	Oddělení	Předmět	1920-1930	1930-1940	1940-1950	1950-1960	1960-1970	1970-1980	1980-1990	1990-2000	2000-2010	2010-2018
Hudební	Dechové	Zobcová flétna										
		Příčná flétna										
		Trubka										
		Saxofon										
		Klarinet										
		Pozoun										
		Baskřídlovka										
		Tuba										
		Hoboj										
		Fagot										
		Lesní roh										

⁴² KOTRČ, Ing. Mgr. Jan. *Výroční zpráva 2010–2017: ZUŠ Bedřicha Smetany*. Plzeň, 2017.

⁴³ Plzeňská konzervatoř otevřela ve školním roce 2015/16 nový obor: muzikálový zpěv a ihned tento rok byla přijata žákyně školy B. Smetany.

⁴⁴ Všechny vyučované hudební obory jsou dostupné na webových stránkách školy: <http://www.zusbsmetany.cz/>

⁴⁵ Všechny údaje shromážděné v tabulce jsou získány z Jubilejní ročenky z let 1920-1995; z pěti kronik z let 1974-2003; z výročních zpráv z let 2004-2017; ze ŠVP a z webových stránek školy. Tmavě zvýrazněná políčka v tabulce uvádí pouze orientační přehled, v rozmezí kterých let se objevil uvedený nástroj v nabídce ZUŠ, tzn. že nemusel být vyučován po celé uvedené časové období. Toto platí pro tabulky č. 1–4.

Obor	Oddělení	Předmět	1920-1930	1930-1940	1940-1950	1950-1960	1960-1970	1970-1980	1980-1990	1990-2000	2000-2010	2010-2018	
	Klávesové Klavírní	Klavír											
		Akordeon											
		Varhany											
		EKN keyboard											
		Cembalo											
	Smyčcové	Housle											
		Violoncello											
		Kontrabas											
		Viola											
	Strunné	Kytara											
		Elektrická kytara											
		Basová kytara											
		Harfa											
	Pěvecké	Zpěv											
		Sbor											
	Bicích nástrojů	Bicí											
	Teoretických předmětů	Hudební nauka											
		Hudební harmonie											
		Dějiny hudby											
		Skladba											
Hudební dílna													
Literárně-dramatický	Dramatické												
Taneční													
Výtvarný													
Obor	Oddělení	Předmět	1920-1930	1930-1940	1940-1950	1950-1960	1960-1970	1970-1980	1980-1990	1990-2000	2000-2010	2010-2018	

2.11 Orchestry, soubory a sbory ZUŠ

Kromě výše uvedených vyučovaných oborů škola provozuje relativně velké množství orchestrů, souborů či sborů. Soubory reprezentují školu na českých i na mezinárodních soutěžích, kde sklízají úspěchy. Díky těmto souborům mohli členové, žáci navštívit řadu míst jak v České republice, tak i za hranicemi. Soubory dodnes aktivně koncertují, zúčastňují se soutěží a také navazují přátelství s jinými soubory. Stručný přehled této činnosti sledované ZUŠ přináší následující kapitola.

2.11.1 Plzeňský dětský sbor (PDS)⁴⁶

V roce 1973 založila učitelka zpěvu **Hana Friedrichová** první reprezentační dětský sbor při 1. LŠU B. Smetany, v roce 1975 začala spolupracovat se sborem jako klavírní doprovod **Alena Tupá**. Komorní sbor se začal rychle prosazovat a účinkoval při nejrůznějších příležitostech a úspěšně reprezentoval školu na soutěžích.

Na doporučení školského úřadu se koncem 70. let spojily v jeden sbor tři žákovské pěvecké sbory, vzniklé při LŠU v Plzni. Byl to sbor 3. LŠU pod vedením **Ludmily Kotnauerové**, 4. LŠU vedený **Stanislavou Šimánkovou** a Komorní sbor 1. LŠU. Tímto spojením vznikl v roce 1980 jeden velký pěvecký sbor pod názvem Plzeňský dětský sbor, jehož sbormistryní se stala nezkušenější z vedoucích **Hana Friedrichová**.

Na začátku 80. let se sbor zúčastnil přehlídky plzeňských pěveckých sborů. PDS se zúčastnil soutěže **Svátky písní**, kde získal v krajském kole Zlaté pásmo. V roce 1982 se zúčastnil soutěže **Písně přátelství**. O rok později podnikl sbor první výlet do zahraničí, do německé Gery.

V 80. letech sbor natočil své nejúspěšnější skladby v rozhlase, poprvé účinkoval v České televizi a uskutečnil soustředění v Bulharsku. Do repertoáru sboru patří především skladby od autorů Jaromíra Bažanta anebo Jana Slimáčka.

Na začátku 90. let sbor slavil své 10. výročí. Tehdejší Městské kulturní středisko k tomuto výročí vydalo brožuru s názvem 10 let PDS. V roce 1991 odjel sbor na návštěvu k francouzskému chlapeckému a mužskému sboru do města Dunkerque.⁴⁷ Cestou sbor navštívil Německo, Belgie a navštívil i hlavní město Francie, Paříž. O rok později sbor navázal kontakty v Německu a v Polsku. Dále navštívil sbor švýcarské město

⁴⁶ FIALA, Jaroslav. *Plzeňský dětský sbor*. Plzeň, 2012, s. 70. ISBN 978-80-260-3216-8 (s. 5)

⁴⁷ FIALA, cit. 46 (s. 25)

Hombrechtikon, následoval zájezd do Slovinska a posléze účinkoval v německém Erdingu. V roce 1994 natočil PDS svoje první CD. Následující rok sbor navštívil Spojené státy americké. Sbor během týdne navštívil New York, Washington, Baltimore, Woodbury nebo Windsor.⁴⁸ O rok později byl opět sbor pozván do zahraničí. Uskutečnily se zájezdy do Francie či Německa a byl navštíven Mezinárodní festival dětských sborů ve Finsku.⁴⁹

V roce 2000 slavil sbor své 20. výročí a slavnostní koncert se konal v DJKT. Sbor navštívil v polovině roku Anglii a Skotsko. V roce 2003 navštívil PDS italský sbor z města Bassano, kam zavítal o měsíc později.⁵⁰ Každoročně pořádal PDS Jarní koncert, kde vystoupily i přípravné sbory, Notičky s Javoříčkami. V roce 2004 sbor navštívil kanadské město Quebec, kde se zúčastnil nesoutěžního mezinárodního festivalu sborového zpěvu.⁵¹ Oslavy 25. výročí sboru v roce 2005 vyvrcholily slavnostním koncertem v DJKT, kde se se sborem rozloučila **Hana Friedrichová** i klavíristka **Alena Tupá**.⁵² V rámci svého výročí nazpíval sbor svoje třetí CD. Novou sbormistryní se stala **Bedřiška Koželuhová** a klavírní doprovázečkou se stala **Jaroslava Smoláková**. V roce 2006 Plzeňský dětský sbor reprezentoval školu v Banské Bystrici na festivalu sborového zpěvu, kde získal Zlaté pásmo. V roce 2008 sbor hostil pěvecký sbor s Japonska o rok později hostil sbor další návštěvu, francouzský pěvecký sbor. Sbor poté přijal pozvání na nesoutěžní Mezinárodní festival sborového zpěvu do holandského Amsterdamu.⁵³

V roce 2010 probíhaly slavnostní koncerty k 30. výročí trvání PDS. Na první koncert byla samozřejmě pozvána **Hana Friedrichová** s **Alenou Tupou**. O rok později se sbor zúčastnil Mezinárodního festivalu sborového zpěvu v Mnichově.⁵⁴ Ve školním roce 2011/12 nahradila **J. Smolákovou** klavíristka **Jaroslava Šálková**. Nyní se klavírnímu doprovodu věnuje **Daniela Pytelková**. Od roku 2016/17 se sborem spolupracuje **Barbora Brůjová**.⁵⁵

⁴⁸ FIALA, cit. 46 (s. 31)

⁴⁹ FIALA, cit. 46 (s. 36)

⁵⁰ FIALA, cit. 46 (s. 45)

⁵¹ FIALA, cit. 46 (s. 46)

⁵² FIALA, cit. 46 (s. 48)

⁵³ FIALA, cit. 46 (s. 56)

⁵⁴ FIALA, cit. 46 (s. 60)

⁵⁵ Plzeňský dětský sbor. : *Historie sboru* [online]. Plzeň [cit. 2018-03-29]. Dostupné z: http://www.plzenskydetskysbor.cz/index.php?option=com_content&view=article&id=112&Itemid=473&lang=cs

2.11.2 Javoříčky⁵⁶

Sbor byl založen jako přípravný sbor PDS při ZUŠ B. Smetany v roce 1990. Jeho zakladatelkou byla **Ludmila Javorská** a na klavír sbor doprovázela **Markéta Pekárová**. Sbor čítá velké množství dětí, chlapců i dívek, ve věku od 8 do 11 let.

Sbor každoročně spolupracuje s ostatními pěveckými sbory. S Notičkami a s PDS pořádá Jarní koncert, který je nedílnou součástí všech pěveckých sborů spadajících pod ZUŠ B. Smetany.

V 90. letech sbor navštívil zahraničí, nejednou koncertoval v Německu a Polsku. Sbor se účastnil řady soutěží, kde získával přední umístění.

Ve školním roce 2004/05 natočil sbor spolu s PDS svoje první CD.

Od roku 2005 se novou sbormistryní stala **Bedřiška Koželuhová** s klavírním doprovodem **Daniely Pytelkové**. Sbor jezdí v létě každoročně na několikadenní soustředění, kde se děti učí nový repertoár, mohou si také zasportovat, zatančit i zasoutěžit.

Vloni sbor soutěžil ve Skutči a vyhrál Zlaté pásmo, letos soutěžil v Turnově a získal Stříbrné pásmo.

V současnosti sbor pořádá koncerty pro MŠ, domovy důchodců, pro handicapované děti, pravidelně zpívá novorozencům při vítání do života, v adventním čase svými koledami rozsvěcuje vánoční stromečky a koncertuje v DJKT.⁵⁷

2.11.3 Notičky⁵⁸

Sbor vznikl v roce 1990 spolu s pěveckým sborem Javoříčky jako mladší přípravný sbor PDS při 1. ZUŠ Bedřicha Smetany. Zakladatelkou byla **Milena Poláková**, klavírního doprovodu se ujala **Marie Populeová**.

Notičky navštěvují děti ve věku od 6 do 9 let, cílem sboru je přivést děti ke zpěvu, naučit je vystupovat na veřejnosti a připravit je k dalšímu studiu ve starší přípravce sboru Javoříčky. Sbor se snaží vést děti k tvořivosti a hudebnosti.

Od roku 2002 vede sbor **Jana Pošařová** a na klavír doprovází **Ivana Janišová**, od roku 2011 se stal novým doprovázečem **Štěpán Slavík**. V roce 2005 se sbor podílel na natáčení profilového CD školy v Českém rozhlase v Plzni.⁵⁹

⁵⁶ Javoříčky. *Pěvecký sbor: O nás* [online]. Plzeň, 2007 [cit. 2018-03-07]. Dostupné z: <https://javoricky.webnode.cz/o-nas>

⁵⁷ Zdroj informací: 8. 4. 2018 emailová korespondence se sbormistryní Bedřiškou Koželuhovou.

⁵⁸ Notičky. *Pěvecký sbor: O nás* [online]. Plzeň, 2011 [cit. 2018-03-07]. Dostupné z: <http://home.tiscali.cz/noticky/onas.htm>

Sbor každoročně vystupuje na koncertech, z čehož největším vrcholem školního roku je Jarní koncert, kde vystupuje s pěveckými sbory Javoříčky a PDS.

Do jejich repertoáru spadají dětské jednohlasé i vícehlasé skladby, klasické i populární.

2.11.4 Folklórní soubor Plzeňáček⁶⁰

Dalším významným sborem při ZUŠ B. Smetany je Folklórní soubor Plzeňáček. Soubor založila v roce 1996 **Jana Drábková**. Po jejím odchodu se vedoucí stala **Olga Hráčová** s **Janem Rezkem**. Plzeňáček navštěvují děti ve věku od 5 do 17 let. Soubor hraje lidové písně z jihozápadních Čech a členové souboru vystupují v tradičních krojích.

Soubor navštívil Německo, Rakousko, Polsko, Itálii, Litvu, Slovensko, Bulharsko či Polsko. V některých písničkách můžeme slyšet lidové nástroje jako například dudy, fanfrnoch nebo vozembouch.

Každoročně Plzeňáček účinkoval na festivale **Europeade**. Každý ročník se pořádal v jiné zemi, díky tomu také soubor mohl navštívit různé země (Slovensko, Itálie, atd.)

V roce 2007 natočil Plzeňáček svoje první CD a v roce 2012 vydal nové CD pod názvem „Marjánko, pojď na půdu“. Soubor natáčel v Českém rozhlase v Plzni i v České televizi Praha.

V letech 2011–2013 hrál kvůli velkému rozpětí ve dvou skupinách: Malý a Velký Plzeňáček. V roce 2015 získal soubor 2. místo v celostátní soutěži a navštívil festival **Eurofolk** v Bulharsku.

2.11.5 Dětský dechový Junior orchestr⁶¹

Orchestr byl založen v roce 1999 třemi učiteli ZUŠ B. Smetany, **Milanem Bačíkem**, **Janem Bodnárem** a **Janem Šlégrem**. Z původních třiceti hráčů se Junior orchestr rozrostl přibližně na šedesát mladých hráčů. Soubor navštěvují žáci i z jiných ZUŠ z Plzně a okolí.

⁵⁹ KOTRČ, Ing. Mgr. Jan. *Výroční zpráva 2007/2008: 1. ZUŠ Bedřicha Smetany*. Plzeň, 2008

⁶⁰ Plzeňáček. *Folklórní soubor: Úvod* [online]. Plzeň: etranky.cz, 2018 [cit. 2018-03-07]. Dostupné z: <http://www.plzenacek.estranky.cz>

⁶¹ Junior orchestr. *Dechový orchestr: O nás* [online]. Plzeň, 2018 [cit. 2018-03-07]. Dostupné z: <http://juniororchestr.cz>

Obsazení orchestru: flétny, hoboje, klarinety, saxofony, trubky, lesní rohy, baskřídlowky, pozouny, tuby, bicí, basová kytara a klávesy. Do repertoáru patří hudba populární, filmová nebo muzikálová. Někdy můžeme slyšet i klasickou „dechovku“.

V současnosti je soubor veden učitelem **Janem Bodnárem**, který převzal místo po **Milanu Bačíkovi**. Dále u orchestru působí učitelé **Jan Šlégr** a **Marie Benešová**, kteří společně nacvičují repertoár a starají se o koncerty či zájezdy.

Soubor se účastní hudebních festivalů po celé Evropě. Navštívil Německo, Polsko, Itálii, zavítal také do Španělska, Švédka či Francie. Během svého působení natočil orchestr čtyři CD a objevil se i na obrazovce České televize v pořadu **...a tuhle znáte?**. Díl byl věnován právě orchestru Junior, který vysílala Česká televize premiérově v roce 2009. Během své existence nasbíral sbor mnoho ocenění.

V letech 2010, 2014 a 2017 se umístil ve Zlatém pásmu Celostátní soutěže dechových orchestrů ZUŠ a v roce 2010 získal stejné ocenění i na mezinárodní soutěži v polském Lešně. První cenu obdržel také v roce 2013 na festivalu v italské Giulianově v kategorii mládežnických orchestrů.⁶²

2.11.6 Další orchestry, soubory a sbory

V této podkapitole se zaměříme na soubory, které už na škole nepůsobí.

V roce 1993 byl na škole založen akordeonový soubor **Pegas**, který svou krátkou činnost ukončil v roce 2000. Za krátkou dobu svého působení vystoupil na mnoha místech a podíval se i do zahraničí. Dalším akordeonovým souborem byl **Fénix**, který na škole působil 13 let.

Od roku 2004 můžeme nelézt ve výročních zprávách zmínky o souborech, které na škole působily. O dechovém souboru **Vinberejo** se výroční zprávy zmiňují pouze dva roky.

Ve výroční zprávě ze školního roku 2007/08 je první zmínka o pěveckém sboru **Nonet**, v dalších zprávách už o něm žádnou zmínku nenajdeme. Ve stejné zprávě se dozvídáme o dalším pěveckém souboru **Mateřidoušky**, což byl bývalý pěvecký sbor Notičky I. Poslední zmínka o sboru je ve výroční zprávě ze školního roku 2014/15.

⁶² Zdroj informací: 8. 4. 2018 emailová korespondence s dirigentem Janem Bodnárem.

3 ZUŠ Chválenická – Plzeň

V této kapitole čtenáře seznámíme se ZUŠ Chválenickou v Plzni. Budeme postupovat podle stejného schématu jako u hodnocení předchozí ZUŠ B. Smetany.

Velkým zdrojem informací byla již sepsaná bakalářská práce zabývající se pouze touto plzeňskou ZUŠ.⁶³ Dalším užitečným zdrojem byly webové stránky školy, které jsou velmi přehledné a aktualizované.⁶⁴

3.1 Založení školy a její vývoj do roku 1970

Vznik Lidové školy umění v Plzni ve Chválenické ulici je datován dnem 1. prosince 1959, kdy byla otevřena jako Základní výtvarná škola. Ředitelem byl jmenován malíř **Pavel Maur**. Jejím prvním sídlem byla 1. osmiletá střední škola na Husově náměstí. 1. září 1961 bylo sídlo výtvarné školy přemístěno na 21. základní devítiletou školu (dále pak ZDŠ) na Slovanech. Škole byly přiděleny dvě učebny a místnost, která byla předělána na kancelář. Od 1. září 1962 vzniká historie Lidové školy umění pod nynějším názvem Základní umělecká škola Chválenická – Plzeň. V tento den byl ustanoven vedle oboru výtvarného i obor hudební ve Chválenické ulici, kde sídlila v té době 25. ZDŠ. Funkce zástupce ředitele se ujala **Jarmila Němcová**⁶⁵, stala se vedoucí hudebního oboru a působila i jako pedagog.⁶⁶

Postupem času se podařilo zajistit nejnutnější vybavení včetně hudebních nástrojů, které si krátkodobě škola zapůjčila od jiných škol. Zajištění učitelského sboru pro školu bylo obtížné a zdlouhavé.

V září roku 1962 zahájila škola svou činnost s více jak 300 žáky. V nabídce školy byly uvedeny tyto předměty: hra na klavír, housle, akordeon a zpěv. Vedle těchto předmětů byla na škole přípravná hudební výchova (dále pak PHV) a HN.

Ve druhém školním roce vedení školy a učitelé usilovali o zkvalitnění práce, a proto byly nastaveny vyšší požadavky. Na školu byl přijat učitel hry na akordeon **Petr**

⁶³ JANOUŠKOVÁ, Alena. *Základní umělecká škola: Plzeň - Chválenická* [online]. Plzeň, 2014 [cit. 2018-03-30]. Dostupné z: <https://otik.uk.zcu.cz/bitstream/11025/14975/1/Janouskova%20Alena%20-%20BP.pdf>. Bakalářská práce. Západočeská univerzita v Plzni. Vedoucí práce Mgr. Vít Aschenbrenner, Ph.D.

⁶⁴ *ZUŠ Chválenická* [online]. Plzeň [cit. 2018-03-30]. Dostupné z: www.zuschvalenickaplzen.cz

⁶⁵ **Jarmila Němcová** byla ředitelka ZUŠ Chválenické v letech 1962 – 1980. Vystudovala Pražskou konzervatoř ve hře na klavír. Po studiu vyučovala hru na klavír na ZUŠ Bedřicha Smetany a poté přešla na ZUŠ Chválenickou.

⁶⁶ JANOUŠKOVÁ, cit. 63 (s. 7)

Boch⁶⁷. Hudební obory měly základní vybavení díky obětavosti Jarmily Němcové. Vyučovací třídy byly vybaveny potřebnými hudebními nástroji, nábytkem a jejich prostředí bylo zútulněno pracemi žáků výtvarného oboru. Dalším velkým krokem bylo založení Dětského sboru, kterého se ujala paní **Božena Klobouková**.⁶⁸

V počátcích školy nejvíce trpělo výměnami učitelů houslové oddělení. Strádalo též výtvarné oddělení, které bylo přemístěno na 21. ZDŠ a také hudební obor, který byl nucen přemístit tři třídy na 24. ZDŠ. Na ZDŠ v Chválenické ulici LŠU používala tři hudební učebny. Podmínky pro výuku byly velmi ztížené. Hudební obor byl vyučován ve dvou vzdálených budovách.

Usnesením rady NVmP byla ve školním roce 1969/70 zřízena nová LŠU v Plzni ve Chválenické ulici (4. LŠU). Škola vznikla oddělením hudebního oboru od výtvarného oboru. Osamostatnění hudebního oboru přineslo škole neméně úkolů, hlavním bylo zajistit učitelský sbor. Také byl ustanoven pěvecký soubor pod vedením sbormistra z akordeonového oddělení **Petra Bocha** ve spolupráci s hlasovou poradkyní **Boženou Kloubkovou**. Žáci z pěveckého oboru měli docházku povinnou, i když sbor navštěvovali žáci i z jiných oborů.

V uvedeném období se podařilo navázat přátelství s LŠU v Rokycanech, s hudební školou v Dyměru na Ukrajině a s LŠU v Praze.⁶⁹

3.2 Historie ZUŠ v letech 1970–1980

Pro žáky, kteří se chtěli hudbě věnovat jako svému povolání, byly vyčleněny hodiny navíc. Výuku těchto dětí měla na starost **Božena Kloubková**. Ve školním roce 1971/72 slavila škola své jubilejní desetileté působení. Nově byli získáni žáci hry na zobcovou flétnu s příchodem učitele **Václava Mezlíka**. Do funkce předsedkyně klavírní předmětové komise byla jmenována **Dagmar Zýková** a výuku hudební nauky pro speciální žáky převzala **Jarmila Němcová**.

Na školu přichází učitelka hry na housle **Hana Metelková**⁷⁰, která později založila lidový soubor Meteláček. Do oddělení dechových žesťových nástrojů byl přijat učitel hry na trubku a baryton **Josef Harmáček**.

⁶⁷ **Petr Boch** vystudoval klavír na Plzeňské konzervatoři a poté vystudoval obor dirigování na AMU. V letech 1963 – 1978 působil na ZUŠ Chválenické, kde založil Estrádní orchestr, předchůdce Velkého dechového orchestru.

⁶⁸ JANOUŠKOVÁ, cit. 63 (s. 9)

⁶⁹ JANOUŠKOVÁ, cit. 63 (s. 13)

Ředitelkou byla **Jarmila Němcová** a pozici zástupce ředitele zastával **Radislav Herejk**, který byl roku 1973 vystřídán učitelkou klavíru **Dagmar Zýkovou**, která v této funkci zůstala do roku 1986.

Mnoho ocenění získal dětský sborový zpěv v soutěži **O zlatou snítku**. V roce 1974 zemřel **Jaroslav Škoda**, který působil na škole od roku 1967 jako učitel houslí. V dalším roce vznikla příprava pro dětský sbor. Ve školním roce 1975/76 převzala oddělení dechových nástrojů učitelka zobcové flétny a klarinetu **Edita Koukolíková** a učitel na příčnou flétnu **Petr Žižka**.⁷¹

V roce 1976 vznikl Dětský dechový orchestr pod vedením **Arnošta Chaloupky**. Od roku 1978 až do roku 1981 byla škola přestěhována na Slovanskou alej. Čtyři třídy byly přemístěny z 24. ZDŠ, kde měla působiště 21. ZDŠ.

Ve školním roce 1979/80 zemřela dlouholetá učitelka pěveckého oddělení **Božena Klobouková**.⁷²

3.3 Historie ZUŠ v letech 1980–1990

V roce 1980 odešla po osmnácti letech z funkce ředitelky školy **Jarmila Němcová** a na její místo nastupuje hráč na akordeon a bicí nástroje **Bohuslav Vaněrka**⁷³. Bývalá ředitelka školy setrvala jako řadová učitelka a věnovala se žákům klavírního oddělení. Největší novinkou ve školním roce 1980/81 je ustanovení dětského pěveckého sboru plzeňských LŠU pod vedením **Hany Friedrichové** (viz kapitola 2.11.1).

Na konci školního roku 1981 se škola opět stěhovala do budovy 25. ZŠ ve Chválenické ulici, kde je i ředitelství. Nově byl otevřen obor hra na kontrabas. Učitelem tohoto oboru se stal **Jiří Pichlík**.⁷⁴

Škola získala několik nových nástrojů, jako například housle či klavír. V prostorách školy bylo vybudováno pódium pro účinkující. Bohužel stále přetrvával problém nedostatku finančních prostředků. V roce 1983 bylo na školu přijato několik učitelů:

⁷⁰ **Hana Metelková** vystudovala konzervatoř ve hře na housle. Od roku 1972 – 1981 působila na ZUŠ Chválenické, kam se vrátila až v roce 2011.

⁷¹ JANOUŠKOVÁ, cit. 63 (s. 16)

⁷² JANOUŠKOVÁ, cit. 63 (s. 19)

⁷³ **Bohuslav Vaněrka** vystudoval konzervatoř ve hře na akordeon a bicí nástroje. Začal pracovat jako učitel na ZUŠ Chválenické, poté odešel na ZUŠ Terezie Brzkové, kde působil jako zástupce ředitele a po třech letech se vrátil zpátky na ZUŠ Chválenickou, kde získal funkci ředitele školy. V této funkci vydržel do roku 2012. V současnosti stále působí na škole jako učitel.

⁷⁴ JANOUŠKOVÁ, cit. 63 (s. 20)

kytaristka **Alena Prunerová**; klavíristka **Marie Kůsová**; hráč na trubku, lesní roh, zobcovou flétnu, tubu a tenor **Stanislav Razák**⁷⁵. Bylo přijato i několik učitelů do smyčcového oddělení působících na škole dodnes: **Václava Horová**, **Jaroslava Trojanová** a **Zuzana Rypanová**. V roce 1984 nastoupila na školu akordeonistka **Hana Seifertová**, která vyučuje na škole dodnes. V roce 1986 se škola rozloučila s dlouholetou učitelkou a zástupkyní ředitele **Dagmar Zýkovou**. Pedagogický sbor zasáhla bolestná zpráva o tom, že zemřel **Arnošt Chaloupka**, který stál u založení dětského dechového orchestru. Škola se musela ve školním roce 1988/89 rozloučit s **Romanem Drábkem** z dechového oddělení, který dostal nabídku ve funkci ředitele na nově otevřené 5. LŠU na Lochotíně. Novou zástupkyní ředitele se stala klavíristka **Jana Holoubková**.⁷⁶

V roce 1988 se škola mohla těšit z nově zakoupených nástrojů a pomůcek. Na škole roku 1989 začal působit nový učitel žesťových nástrojů **Jan Candra**, který se postavil v roce 1999 do vedení Malého dechového orchestru.

3.4 Historie ZUŠ v letech 1990–2000

Na začátku 90. let navštěvovalo školu už přes 500 žáků. Každým rokem se počet rapidně zvyšoval. V roce 1993 byl nově založen taneční obor, o který se starala **Evženie Kabátová**. V roce 1995 školu už navštěvovalo přes 700 žáků.⁷⁷

V roce 1996/97 škola nadále vyučovala ve dvou budovách: 21. ZŠ a 25. ZŠ, kde měla omezený počet tříd a musela se střídát s výukou ZŠ. Podmínky materiální a personální byly pro školu příznivé.

Ve školním roce 1998/99 byly podniknuty první kroky k realizaci samostatné výtvarné třídy. Dále měla škola vzájemné kontakty s českým rozhlasem v Plzni, Plzeňskou konzervatoří, Univerzitou v Plzni, kulturním střediskem Esprit, s MŠ i ZŠ v obvodu, ÚMO Plzeň – Slovany, s Nadací 700 let města Plzně apod.⁷⁸

3.5 Historie ZUŠ v letech 2000–2010

V roce 2002 slavila škola své 40. výročí od založení. Celkový počet dětí už přesahoval 850. Na škole byla zařazena výuka hry na elektrické klávesové nástroje a hra na

⁷⁵ **Stanislav Razák** působí na ZUŠ Chválenická od roku 1983. V současnosti zastává funkci vedoucího dechového oddělení.

⁷⁶ JANOUŠKOVÁ, cit. 63 (s. 21)

⁷⁷ JANOUŠKOVÁ, cit. 63 (s. 23)

⁷⁸ JANOUŠKOVÁ, cit. 63 (s. 25)

saxofon. Podařily se zlepšit i prostorové podmínky pro výtvarný a taneční obor tím, že škola převzala areál MŠ v Zelenohorské ulici.

V roce 2006 byla ustanovena nová funkce 2. zástupkyně ředitele, na kterou byla jmenována dlouholetá učitelka **Marie Kůsová**, která o rok později zastávala funkci 1. zástupkyně ředitele, protože odešla **Jana Holoubková**.

Ve školním roce 2008/09 začala rozsáhlá a nákladná přestavba 25. ZŠ, kde sídlila ZUŠ Chválenická. V rámci rekonstrukce byl na škole vybudován koncertní sál a zapracovalo se na odhlučnění se sousedními třídami. Rekonstrukce probíhaly i během dalšího školního roku, což ztěžovalo práci učitelů.

Žáci školy sklízí dlouhodobě úspěchy na soutěžích a velká většina dále pokračuje na vyšší umělecké školy. Velkým pozitivem, které udržuje školu na vysoké úrovni, jsou soubory reprezentující školu. Budeme se o nich zmiňovat v následujících podkapitolách (viz kapitola 3.7).⁷⁹

3.6 Historie ZUŠ od roku 2010 až po současnost

Velké oslavy proběhly ve školním roce 2011/12, kdy škola slavila 50. výročí od svého založení. Akce i koncerty školy byly spjaty s tímto velkým výročím.

Větší změny proběhly v tomto období v učitelském sboru. Z funkce ředitele školy odešel **Bohuslav Vaněrka**, kterého nahradila po úspěšném konkurzu **Jitka Zábranová**. Ve své pozici nová ředitelka nevydržela mnoho let a byla nahrazena v roce 2015 **Jiřím Stachem**⁸⁰.

V současné době škola nabízí veřejnosti čtyři obory: hudební, výtvarný, taneční a literárně-dramatický. Hudební obor je rozdělen na jednotlivá oddělení. Škola vzdělává své žáky ve hře na klavír či elektrické klávesové nástroje, cembalo, housle, violoncello, kontrabas, zobcovou flétnu, příčnou flétnu, klarinet, saxofon, trubku, lesní roh, pozoun, baskřídlovku (baryton a tenor), bicí nástroje, dudy, kytaru, akordeon a vedle toho nabízí pěveckou hlasovou výchovu a zpěv. Pro lepší představu nabízíme tabulku, ve které je celkový přehled o tom, jaké předměty se na škole za dobu jejího působení vyučují nebo vyučovaly.

⁷⁹ JANOUŠKOVÁ, cit. 63 (s. 27-29)

⁸⁰ **Jiří Stach** vystudoval Plzeňskou konzervatoř ve hře na akordeon a kontrabas. Od roku 2003 působí jako učitel na ZUŠ Chválenická. Vyučuje EKN, akordeon a kontrabas. V roce 2015 se stal zástupcem ředitele a ještě téhož roku převzal funkci ředitele školy, kterou vykonává dodnes.

Tabulka 2: Vyučované předměty v letech 1962 – 2018⁸¹

Obor	Oddělení	Předmět	1962 - 1970	1970 - 1980	1980 - 1990	1990 - 2000	2000 - 2010	2010 - 2018
Hudební	Dechové	Zobcová flétna						
		Příčná flétna						
		Trubka						
		Saxofon						
		Klarinet						
		Pozoun						
		Tuba						
		Lesní roh						
		Tenor						
		Baryton						
	Klávesové Klavírní	Klavír						
		Akordeon						
		EKN keyboard						
		Cembalo						
	Smyčcové	Housle						
		Violoncello						
		Kontrabas						
	Strunné	Kytara						
		Elektrická kytara						
		Basová kytara						
	Pěvecké	Zpěv						
	Bicích nástrojů	Bicí						
	Teoretických předmětů	Hudební nauka						
		PHV						
	Lidových nástrojů	Dudy						

⁸¹ Všechny informace o oborech jsou získány z bakalářské práce od p. Janouškové, z webových stránek školy a ze ŠVP.

Literárně-dramatický	Dramatické							
Taneční								
Výtvarný								
Obor	Oddělení	Předmět	1962 -	1970 -	1980 -	1990 -	2000 -	2010 -
			1970	1980	1990	2000	2010	2018

3.7 Orchestry, soubory a sbory ZUŠ

V historii školy i v současnosti hrají důležitou roli soubory. Historie souborů školy sahá až do 70. let a pokračuje dodnes. Níže uvedeme všechny současné soubory působící na škole.

3.7.1 Folklórní soubor Meteláček

Dětský lidový soubor Meteláček byl založen v roce 1982. Jeho zakladatelkou byla **Hana Metelková**, která po velmi krátkém vedení odešla do Prahy. Ještě téhož roku byla vystřídána **Janem Pichlíkem**, který vedl soubor do roku 1985. Na jeho pozici nastoupila **Lenka Šantorová**, která také zůstala na pozici velmi krátce, do roku 1987. V roce 1987 nastoupila **Edita Koukolíková** a v roce 1990 **Alexandra Pelcová**, které vedou soubor dodnes.

Soubor se začal ihned zúčastňovat soutěží a v roce 1985 získal první cenu na soutěži lidových muzik. Soubor prezentuje folklor nejen muzikou, ale i dobovými kroji plzeňských a chodských oblastí. Žáci souboru navštívili Německo, Litvu, Francii, Slovinsko, Švédsko a v roce 2016 navštívili Chorvatsko.⁸²

V současnosti je Meteláček rozdělen na dva soubory, Malý a Velký Meteláček. Řadí se mezi nejlepší soubory dětské lidové muziky v České republice. Dnes má soubor okolo dvaceti členů.⁸³

3.7.2 Malý Meteláček

V roce 1989 vznikl soubor za účelem připravit mladé a talentované děti k plynulému přechodu do Velkého Meteláčku.⁸⁴ Soubor má okolo 25 členů ve věkovém

⁸² O Škole. ZUŠ Chválenická: *Orchestry a soubory* [online]. Plzeň: ZUŠ Chválenická, 2018 [cit. 2018-03-11]. Dostupné z: <https://www.zuschvalenickaplzen.cz/orchestry-a-soubory-skoly>

⁸³ JANOUŠKOVÁ, cit. 63 (s. 31-32)

⁸⁴ JANOUŠKOVÁ, cit. 63 (s. 33)

rozpětí od 4 do 11 let. I přes takto nízký věk je soubor úspěšný jak na soutěžích, tak i u veřejnosti. V roce 2006 se účastnil ústředního kola Celostátní soutěže folklórních souborů v Břeclavi.⁸⁵

Vedoucími Malého Meteláčku jsou **Edita Koukolíková** a **Martina Stachová**, taneční složku souboru vede **Evženie Kabátová**.

3.7.3 Velký dechový orchestr

Orchestr byl založen v roce 1976 **Petrem Brochem** jako Dětský dechový estrádní orchestr. Od roku 1986 vedl orchestr **Stanislav Razák**.⁸⁶ Dnes vede orchestr **Jan Candra** a **Lukáš Koudelka**. V současnosti má soubor 50 členů ve věkovém rozpětí od 10 do 25 let. Do svého repertoáru zařadil orchestr skladby od klasické české dechovky až po koncertní a muzikálové skladby českých i světových autorů.

Orchestr získal ocenění na soutěžích a festivalech po Čechách i za hranicemi (Maďarsko, Německo, Švédsko, Švýcarsko, Francie apod.). V roce 2004 a 2010 získal 1. cenu na celostátní soutěži mládežnických dechových orchestrů.⁸⁷

3.7.4 Akordeonový soubor

V roce 2005 byl soubor založen pouze se sedmi hráči na akordeon a dvěma hráči na klávesy. Postupně se soubor rozrůstal a dnes čítá 17 akordeonistů, basovou kytaru, bicí nástroje a klávesy. Členové souboru jsou ve věkovém rozpětí mezi 10 až 22 lety.

V jeho repertoáru zaznívají melodie populární, muzikálové, filmové a lidové. Soubor úspěšně účinkoval ve Švédsku, na soutěžích, festivalech a na akcích Plzeňského kraje. Ve školním roce 2012/13 natočil soubor své první CD.⁸⁸

V současnosti je dirigentem **Jiří Stach** a uměleckou vedoucí je **Hana Seifertová**.

3.7.5 Kytarový soubor

Soubor vznikl na škole okolo roku 2002 a vedení se ujala **Alena Kozáková**. Za dobu svého působení jím prošly desítky kytaristů reprezentujících školu na mnoha akcích, soutěžích, vernisážích apod. V poslední době soubor pracuje se sólisty z flétnového

⁸⁵ O Škole. ZUŠ Chválenická: *Orchestra a soubory* [online]. Plzeň: ZUŠ Chválenická, 2018 [cit. 2018-03-11]. Dostupné z: <https://www.zuschvalenickaplzen.cz/orchestra-a-soubory-skoly>

⁸⁶ JANOUŠKOVÁ, cit. 63 (s. 33)

⁸⁷ O Škole. ZUŠ Chválenická: *Orchestra a soubory* [online]. Plzeň: ZUŠ Chválenická, 2018 [cit. 2018-03-11]. Dostupné z: <https://www.zuschvalenickaplzen.cz/orchestra-a-soubory-skoly>

⁸⁸ JANOUŠKOVÁ, cit. 63 (s. 33)

oddělení a vzniká tak zajímavé hudební pojetí. Velikost souboru se stále mění a čítá 6 až 15 členů.⁸⁹

3.7.6 Big Hand

Soubor založený v roce 2007 je nedílnou součástí významných akcí školy. Soubor založil **Jan Ženíšek** s **Radkem Vaníkem** a v současnosti soubor vede **Jan Ženíšek** a **Jiří Tatarník**.⁹⁰ Repertoár je zaměřen převážně na jazzovou a funkovou produkci. V roce 2010 soubor získal Stříbrné pásmo v ústředním kole Celostátní soutěže ZUŠ.

⁸⁹ O Škole. ZUŠ Chválenická: *Orchestra a soubory* [online]. Plzeň: ZUŠ Chválenická, 2018 [cit. 2018-03-11]. Dostupné z: <https://www.zuschvalenickaplzen.cz/orchestra-a-soubory-skoly>

⁹⁰ JANOUŠKOVÁ, cit. 63 (s. 35)

4 ZUŠ Terezie Brzkové - Plzeň

Největším zdrojem informací pro zpracování kapitoly o ZUŠ Terezie Brzkové byly zejména její tři kroniky⁹¹, webové stránky školy⁹² a její ŠVP. Obdobně jako u předchozích škol nejprve zmapujeme její historický vývoj a poté se zaměříme na vyučované hudební předměty a soubory fungující na škole.

4.1 Založení školy a její vývoj do roku 1970⁹³

ZUŠ Terezie Brzkové byla založena v roce 1964 pod názvem 3. LŠU. Na škole byl otevřen obor hudební a taneční. Škole byly určeny místnosti, dnes již neexistující 10. ZDŠ v Plzni Doudlevcích ve Zborovské ulici č. 40.

Na školu byli služebně přeloženi učitelé z 1. LŠU B. Smetany i se svými žáky. Někteří učitelé byli přijati na základě konkurzů a pár učitelů jako externisté. Ředitelem byl jmenován **Václav Kovanda**, který vystudoval obor dirigování a trubka. Zástupkyní ředitele byla jmenována **Květoslava Vlčková**, která přišla z LŠU v Plzni na Slované. Její specializací byla hra na housle. Na novou školu si s sebou převedla i polovinu svých žáků.

Ředitel školy stál před nemalými problémy, jak obstarat vše potřebné do zahájení školního roku. Po projednání s ředitelstvem 1. LŠU a Odborem školství a kultury v Plzni, byla získána potřebná minimální výbava (čtyři klavíry, čtyři pianina, několik stolů a židlí, psací stroj, věšáky a magnetofon).

Kapacita učeben nestačila, a tak bylo vyučování přesunuto do čtyř detašovaných tříd v nové 10. ZDŠ na Náměstí míru.

I přes velké úsilí se nepovedlo pro školu získat ani jednoho žáka v oboru hry na flétnu, hoboj a fagot. Těžko získával ředitel školy žáky na lesní roh a trubku, o každého žáka na žesťové nástroje se muselo doslova bojovat. Nábor žáků se zdařil v tanečním oboru a ve hře na housle. V prvním školním roce navštěvovalo školu okolo 350 žáků.

Okresní dům pionýrů dal škole k dispozici větší množství žesťových dechových nástrojů, několik houslí, violu, pár violoncell a pár kontrabasů. Během školního roku byly

⁹¹ Kroniky jsou uloženy ve školním archivu ZUŠ T. Brzkové ve Skvrňanech, kde sídlí její ředitelství.

⁹² ZUŠ Terezie Brzkové [online]. Plzeň [cit. 2018-04-03]. Dostupné z: <http://www.zustb.cz/>

⁹³ Kronika LŠU Terezie Brzkové: 1964/65 - 1984/85. Plzeň, 1985.

dokoupeny další potřebné hudební nástroje (flétny, hoboje, klavíry, akordeony a jiné pomůcky).

Ve druhém školním roce se podařilo učitelskému sboru, i přes všechny nesnáze s prostorami pro vyučování, založit několik souborů. Žestový soubor pod vedením **Václava Kovandy**, houslový soubor pod vedením **Květy Vlčkové**, dva pěvecké sbory pod vedením **Milada Jezdinské** a **Miloše Šnejdara**.

Učitelský sbor se výrazně měnil a vyučované předměty na tom byly podobně. Hru na klavír vyučovala od založení školy **Vlasta Dominiková**, která na škole působila až do roku 1981. Další dlouholetou učitelkou byla **Marie Konečná**, která vyučovala klavír od roku 1964 až do roku 1986.

Hru na housle zajišťovali od vzniku školy do roku 1977 **Miloš Šnejdar**, který zajišťoval i výuku hudební nauky a **Josefa Ulvrová** do roku 1977, kdy oba odešli do důchodu. V oboru hudební nauky působila řadu let **Jaroslava Vokáčová**, do důchodu odešla až v roce 1983.

Snad nejdéle působící učitelkou na škole je **Ludmila Kotnauerová**, která na školu přišla v roce 1969 vyučovat zpěv a působí na škole dodnes. Vedle ní vyučovala na škole zpěv **Milada Jezdinská** od roku 1964 do roku 1973.

Po celou dobu těchto let, 1964–1970, vyučoval na škole hru na kytaru **Jaroslav Mraček**, který ve věku 49 let zemřel na infarkt. Podobný případ se bohužel stal i v oboru hru na klarinet, kde vyučoval do roku 1969 **Jaroslav Voříšek**, který také zemřel.

Hra na akordeon byla zajištěna žákům od založení školy, avšak vyučovala se pouze první rok a poté se znovu vyučovala od roku 1969 až do současnosti. Podobně tomu bylo ve hře na kontrabas. Tento obor vyučoval **Vilém Stadherr** od roku 1964 do roku 1969, znovuotevření předmětu proběhlo až v roce 1999. Hra na fagot byla také zajištěna ze začátku pouze v 60. letech a znovu byla otevřena až v polovině 80. let.

V roce 1966 se otevřely další předměty hře na hudební nástroje, které se vyučují na škole dodnes. Hru na příčnou flétnu zajišťoval do roku 1972 **Vladimír Filipovský**. Hru na pozoun vyučoval do poloviny 70. let **Josef Balek**. Na trubku začal vyučovat v roce 1966 **Arnošt Chaloupka**.

Další vlna nově vyučovaných předmětů přišla v roce 1969. Některé předměty se vyučují na škole dodnes, jiné se vyučovaly v průběhu trvání školy a další zanikly hned v 70. letech. Z těch, které skončily v 70. letech, musíme vyjmenovat hudební skladbu, kterou do roku 1973 vyučoval **Miloš Šnejdar**, a basovou trubku. O prvním zmíněném

oboru se kronika zmiňuje naposledy v roce 1976. Bastrubku vyučoval ředitel **Václav Kovanda** a později **Václav Brabec**.

Tenorová baskřídlovka (dále pak tenor), hoboj, tuba a lesní roh jsou hudební nástroje, na které se výuka po dobu provozu školy několikrát znovu otvírala.

Nesmíme opomenout ještě dva hudební nástroje, které se začaly vyučovat v roce 1969 a stále se na škole vyučují: hru na violoncello a zobcovou flétnu.

V 60. letech se škola stále potýkala s nedostatkem místa pro vyučování. Na konci těchto let škola plnila své plánované podmínky na čtyřech různých pracovištích. Vedení se i nadále snažilo vybavit školu potřebnými hudebními nástroji a pomůckami nezbytnými pro výuku. I přes tyto nesnáze se snažili učitelé vynaložit veškeré síly k tomu, aby jejich práce s žáky byla co nejlepší. Žáci se pilně připravovali na soutěže a někteří byli přijati na vyšší školy s rozšířenou výukou hudby, jako např. konzervatoře nebo Vojenská hudební škola Víta Nejedlého v Roudnici nad Labem⁹⁴.

4.2 Historie ZUŠ v letech 1970–1980⁹⁵

V 70. letech se škola nadále potýkala s problémem, že neměla vlastní prostory pro vyučování a neměla dostatek pracovních pomůcek. Během těchto let pracovali učitelé na několika oddělených pracovištích. Ve školním roce 1972/73 přišla škola o sídlo bývalé 10. ZDŠ v Doudlevcích. Musela se přesunout na novou 10. ZDŠ⁹⁶ na Náměstí Míru, kde se vyučovala hra na housle, violoncello, akordeon a kytaru. Dále na 3. ZDŠ⁹⁷ na Husově náměstí, kde se vyučovala hra na klavír, a taneční obor se přesunul do KDPM⁹⁸ v Pallově ulici. Ve školním roce 1974/75 přibyly k těmto pracovištím další dvě pracoviště. 29. ZDŠ⁹⁹ v Zadních Skvrňanech a Obchodní dům pionýrů a mládeže na Doubravce¹⁰⁰. O dva roky později škola už vyučovala na osmi pracovištích. K výše vyjmenovaným přibylo pracoviště v Leninově ulici 50¹⁰¹, kde se nacházelo ředitelství, na 5. ZDŠ¹⁰² v Předních

⁹⁴ Škola zrušena v roce 2008.

⁹⁵ *Kronika LŠU Terezie Brzkové: 1964/65 - 1984/85*. Plzeň, 1985.

⁹⁶ Dnešní 10. ZŠ

⁹⁷ Dnešní Waldorfská základní škola Dobromysl

⁹⁸ Krajský dům pionýrů a mládeže, nyní Středisko volného času Radovánek

⁹⁹ Dnešní 15. ZŠ Terezie Brzkové

¹⁰⁰ Dnešní Centrum Doubravka

¹⁰¹ Dnes ulice Husova 50, Plzeň

¹⁰² Bývalá 5. ZŠ, dnes Akademie hotelnictví a cestovního ruchu

Skvrňanech a na 1. ZDS¹⁰³ na Doubravce v Zábělské ulici. I přesto, že škola byla takto „roztroušená“ po celé Plzni, navštěvovalo školu přes 500 žáků každý rok.

Žáci se i přes tyto těžkosti nadále zúčastňovali Celostátní soutěže hudebních oborů LŠU, kde se snažili vždy umístit na předních místech. Kromě soutěží vystupovali žáci každoročně na velké řadě koncertů, které byly většinou věnovány slavnému výročí (VŘSR¹⁰⁴, MČSP¹⁰⁵, založení RVHP¹⁰⁶, MDD¹⁰⁷, Vítězný únor, osvobození Československa Sovětskou armádou a další výročí např. narozenin sovětských či komunistických prezidentů). I nadále učitelé připravovali své žáky v dalším studiu na uměleckých školách.

Škola udržovala družební vztahy s hudebními školami v Geře v NDR a v Prešově v Slovenské socialistické republice.

Ve školním roce 1975/76 se po odchodu Květy Vlčkové stal novým zástupcem ředitele **Miloš Šnejdar**. O rok později byl do funkce 2. zástupce ředitele jmenován **Jiří Oudes**, který působil v literárně-dramatickém oboru. Tento obor se začal vyučovat s jeho příchodem v roce 1976. Ve školním roce 1977/78 odešel do důchodu Miloš Šnejdar a na jeho místo zástupce ředitele byl služebně přeložen ze 4. LŠU **Bohuslav Vaněrka**.

V 70. letech se škola potýkala i se změnami v učitelském sboru. Na škole se začala vyučovat hra na baskřídlovku: baryton, na křídlovku a violu. Musíme zde vyzdvihnout učitele, kteří začali učit v 70. letech a vyučují na škole dodnes: **Jitka Kroupová** (hra na klavír) od roku 1973, **Jarmila Pechmannová** (hra na housle) taktéž od roku 1973, **Iva Vainarová** (hra na kytaru) od roku 1977 a **Karel Pitra** (klarinet) od roku 1971. Nedílnou součástí dechového oddělení se stala **Marie Jungová**, která nastoupila v roce 1976 a vyučovala nejen jeden hudební nástroj. Za svoje dlouhodobé působení vyučovala hru na trubku, baskřídlovku (baryton), tubu i hudební nauku. Ale nejvíce se specializovala ve hře na zobcovou flétnu (1976–2013) a pozoun (1976–2012). Další nedílnou součástí byl ředitel **Václav Kovanda**, který vyučoval hru na trubku, baskřídlovky (tenor a baryton), křídlovku, tubu, lesní roh, bicí nástroje a bastrubku. Vedle těchto nástrojů řídil i soubory. Největší úspěch dosáhl s Žákovským dechovým souborem, který vedl od začátku založení školy.

¹⁰³ Dnešní 14. ZŠ

¹⁰⁴ Velká říjnová socialistická revoluce

¹⁰⁵ Měsíc československo-sovětského přátelství

¹⁰⁶ Rada vzájemné hospodářské pomoci

¹⁰⁷ Mezinárodní den dětí

4.3 Historie ZUŠ v letech 1980–1990¹⁰⁸

V prvním školním roce 80. let se výrazně změnilo vedení školy. Funkcí ředitele byl pověřen **Jiří Oudes**, který se věnuje oboru literárně-dramatickému. Zástupkyní ředitele byla pověřena učitelka ze 4. LŠU **Marie Koutská**, která se věnuje hře na housle. Bývalý ředitel Václav Kovanda na škole působil do roku 1982, kdy na vlastní žádost odešel do důchodu. Ve školním roce 1989/90 se stal 2. zástupcem ředitele **Roman Kopecký**, který na škole působí od roku 1985 v dechovém oddělení.

Ve školním roce 1982/83 proběhlo stěhování. Ředitelství LŠU se přestěhovalo do nové vily ve Skvrňanech ve Vejprnické ulici v Plzni. Zde působil literárně-dramatický obor a taneční obor. V polovině 80. let škola vyučovala na čtyřech pracovištích.

V roce 1987 natáčel na 3. LŠU Československý rozhlas Plzeň program pro celostátní vysílání o LŠU. Natáčení se zúčastnili všichni žáci všech oborů školy.

V ten samý rok bylo zahájeno experimentální vyučování rozšířené hudební výchovy v 1. ročníku na 30. ZŠ. Výuka si vyžadovala spolupráci LŠU, čímž byla pověřena 3. LŠU. V 1. třídě se ihned od září začala vyučovat hra na zobcovou flétnu pod vedením Marie Jungové. Vyučování se rozšířilo o jednu hodinu hudební teorie a zpěvu. Díky SRPŠ¹⁰⁹ byly zakoupeny pro všechny žáky zobcové flétny. Výsledky snahy všech žáků školy byly patrné již koncem prvního pololetí, kdy byli žáci rozděleni do nástrojových skupin. Výuka byla kladně hodnocena hospitacemi a delegací z USA, která výuku hry na zobcovou flétnu zhlédla v 2. pololetí. O rok později navštívila experiment delegace z Japonska. Na konci 80. let se experiment rozrostl na dvě třídy.

Žáci školy se i nadále každoročně připravovali na **Celostátní soutěže LŠU**. Vedle této soutěže reprezentovali školu i v jiných soutěžích. Mezi ty nejznámější patří např. **Virtuosi per musica di pianoforte**, **Puškinův památník** nebo **Duškova soutěž**.

Výsledky žáků jsou patrné v počtu přijatých žáků na konzervatoře. Nejvíce se žáci hlásili na konzervatoř do Plzně, ale hlásili se i do Prahy nebo na konzervatoř do Teplic. Nejčastějším oborem byl klavír, flétna, kytara a zpěv.

V 80. letech se pedagogický sbor často měnil a obměňoval. Z těch nejdůležitějších musíme vyzdvihnout **Romana Kopeckého**, který od svého nástupu až dodnes vyučuje hru na trubku. Dále vyučoval i několik let zobcovou flétnu a bicí nástroje. V současnosti je

¹⁰⁸ *Kronika LŠU Terezie Brzkové: 1964/65 - 1984/85. Plzeň, 1985.*

Kronika LŠU Terezie Brzkové: 1985/86 - 2004/05. Plzeň, 2005.

¹⁰⁹ Sdružení rodičů a přátel školy

zástupcem ředitele a řídí od konce 80. let Žákovský dechový orchestr¹¹⁰ (viz kapitola 4.7.1). Další dlouholetou učitelkou je **Ivana Kopecká**, která od roku 1983 až dodnes vyučuje hru na housle. V roce 1985 přišel na školu **František Švejda**, který 20 let působil jako učitel hry na kytaru. V roce 1980 přišel na školu **Petr Žížka** a vyučoval přes 30 let hru na příčnou flétnu.

4.4 Historie ZUŠ v letech 1990–2000¹¹¹

Začátek 90. let byl pro školu ve znamení velkých změn. Ve školním roce 1990/91 se ředitelkou školy stala po vypsaném konkurzu **Iva Vainarová**. Na škole byl nově otevřen výtvarný obor.¹¹² Další změnou byl název školy, který se v roce 1990 dle ustanovení nového školského zákona transformoval na 3. ZUŠ.

V roce 1992/93 se experiment na 30. ZŠ slibně vyvíjel. Žáci si mohli vybrat z předmětů: pohybová výchova, literárně-dramatická výchova, výtvarná výchova, sborový zpěv a hra na zobcovou flétnu.

O rok později bylo ředitelství ZUŠ T. Brzkové přesunuto z Vejprnické ulice na 30. ZŠ. Škola získala prostory pro kanceláře, ředitelnu a sídla zástupců školy. Největším existenčním úspěchem se pro školu stal rok 1997/98, který byl zahájen v bývalé družině 30. ZŠ, která se sloučila s 29. ZŠ. Z nich nově vznikla 15. ZŠ a 3. ZUŠ měla konečně po více než 30 letech svého působení vlastní budovu, kde působí dodnes. Zde probíhá výuka v hudebním, tanečním a výtvarném oboru.

Ve školním roce 1993/94 odešla z funkce zástupkyně ředitele **Marie Koutská** a na jejím místě jí nahradila **Jarmila Pechmannová**. Další změna nastala v nabízených oborech. Nově byl otevřen obor hra na saxofon, varhany a na elektrické klávesy (keyboard). Zde musíme zmínit jméno **Jana Esterleho**, který na škole působí řadu let a hru na varhany vyučuje od roku 1992 až dodnes.

Žáci školy účinkovali na velkém množství soutěží. Vedle **Celostátní soutěže ZUŠ** se zúčastnili **Karlovarského skřivánka** (zpěv), **Amadea** (klavír), **Pěvecké soutěže Antonína Dvořáka**, **Plzeňských housliček** a dalších soutěží. Na ZUŠ T. Brzkové každým

¹¹⁰ Od roku 1990 nese název Dechový orchestr Plzeňanka.

¹¹¹ *Kronika LŠU Terezie Brzkové: 1985/86 - 2004/05*. Plzeň, 2005.

¹¹² *ZUŠ Terezie Brzkové: Jak šla léta* [online]. Plzeň [cit. 2018-03-30]. Dostupné z: http://www.zustb.cz/index.php?option=com_content&view=article&id=124&Itemid=691

rokem rostl počet přihlašovaných žáků. Velkou výhodou v 90. letech bylo to, že škola měla vlastní budovu, a že se otevíraly nové vyučované předměty.

4.5 Historie ZUŠ v letech 2000–2010¹¹³

Období těchto let bylo v historii školy nejvíce stabilní. Začátek školního roku 2002/03 byl zaměřen na pomoc školám, které byly postihnuty katastrofální povodní 2002. Z důvodu této události se všechny plzeňské ZUŠ domluvily, že uspořádají benefiční koncert a výtěžek poputuje zasaženým školám.

Na škole byly otevřeny nové obory, které si jsou navzájem velmi blízké: hra na elektrickou kytaru a hra na basovou kytaru.

V roce 2007 škola byla vybrána Asociací ZUŠ a Plzeňským krajem jako partnerská škola pro tvorbu ŠVP. Na tvorbě projektu ŠVP se podíleli jako koordinátoři **Jan Esterle** a **Jan Kubeš**. V témže roce byl otevřen nový obor: hra na mandolínu.

V roce 2009 byla škola zařazena za Plzeňský kraj do souboru pilotních ZUŠ ověřujících RVP ZUV¹¹⁴. Tento rok se také literárně-dramatický obor přestěhoval do nově upravených prostor v SOU¹¹⁵ elektrotechnickém ve Vejprnické ulici 56. Řada žáků také navštěvuje vyučování v učebnách 11. ZŠ v Baarově ulici 31 na Borech a v ZŠ Martina Luthera v Předních Skvrňanech. Můžeme říci, že škola svou výuku na pracovištích ustálila.

I nadále navštěvovalo školu velké množství žáků. Nejvíce žáci navštěvovali hudební obory. Počet přihlášených dětí klesal pouze v literárně-dramatickém a výtvarném oboru. Dále škola vysílala své žáky na mnoho soutěží. Kromě zmíněných soutěží v předchozí podkapitole 4.4 se žáci zúčastnili dalších soutěží: **Organum regium** (hra na varhany), **Zlatá struna** (zpěv s kytarou), **Plzeňský akordeon**, **Novohradská flétna** nebo **Pěvecká soutěž Bohuslava Martinů**.

4.6 Historie ZUŠ od roku 2010 až po současnost¹¹⁶

V tomto období proběhlo na škole několik změn. Škola získala v roce 2011 další vlastní prostory v areálu internátů SOU elektrotechnického ve Vejprnické ulici. Další

¹¹³ *Kronika LŠU Terezie Brzkové: 1985/86 - 2004/05. Plzeň, 2005.*

Kronika ZUŠ Terezie Brzkové: 2005/06 – 2012/13. Plzeň, 2013.

¹¹⁴ Rámcový vzdělávací program pro základní umělecké vzdělání

¹¹⁵ Střední odborné učiliště

¹¹⁶ *Kronika ZUŠ Terezie Brzkové: 2005/06 – 2012/13. Plzeň, 2013.*

změna nastala v roce 2014, kdy byla část výuky převedena na nové pracoviště v Tylově ulici č. 15.

Ve školním roce 2010/11 byla zahájena výuka nového předmětu **Hudba v souvislostech**, která byla především pro žáky 6. a 7. ročníků. Tito žáci nemají možnost hrát v žádných komorních souborech nebo jiných seskupeních.

Dalších příjemných změn se dočkali žáci hudebních oborů. Nově totiž byla otevřena hra na mandolínu, harfu, cembalo nebo dudy.

Pro lepší orientaci nabízíme čtenářům tabulku s vyučovanými předměty, které škola nabízí po dobu svého působení.

Tabulka 3: Vyučované předměty v letech 1964 – 2018¹¹⁷

Obor	Oddělení	Předmět	1964 - 1970	1970 - 1980	1980 - 1990	1990 - 2000	2000 - 2010	2010 - 2018
Hudební	Dechové	Zobcová flétna						
		Příčná flétna						
		Trubka						
		Saxofon						
		Klarinet						
		Pozoun						
		Tuba						
		Lesní roh						
		Tenor						
		Baryton						
		Fagot						
	Hoboj							
	Klávesové Klavírní	Klavír						
		Akordeon						
		EKN keyboard						
		Cembalo						
		Varhany						

117 Informace jsou získané z kronik školy, z webových stránek a ze ŠVP.

Hudební	Smyčcové	Housle						
		Violoncello						
		Kontrabas						
		Viola						
	Strunné	Kytara						
		Elektrická kytara						
		Basová kytara						
		Mandolína						
		Harfa						
	Pěvecké	Zpěv						
	Bicích nástrojů	Bicí						
	Teoretických předmětů	Hudební nauka						
		PHV						
	Lidových nástrojů	Dudy						
Literárně-dramatický	Dramatické							
Taneční								
Výtvarný								
Obor	Oddělení	Předmět	1964 - 1970	1970 - 1980	1980 - 1990	1990 - 2000	2000 - 2010	2010 - 2018

4.7 Orchestry, soubory a sbory ZUŠ¹¹⁸

Škola se od začátku svého působení snažila věnovat kolektivní hře. Historie souborů sahá až do 70. let a je rozšiřována do současnosti. V následujících podkapitolách představíme soubory ZUŠ T. Brzkové.

4.7.1 Dechový orchestr Plzeňanka

Nejdéle působícím souborem na škole je Dechový orchestr Plzeňanka. Byl založen v 70. letech 20. století pod názvem Žákovský dechový orchestr. Prvním dirigentem se stal

¹¹⁸ ZUŠ Terezie Brzkové: *Soubory školy* [online]. Plzeň [cit. 2018-03-28]. Dostupné z: http://www.zustb.cz/index.php?option=com_content&view=article&id=120&Itemid=500

tehdejší ředitel **Václav Kovanda**. V letech 1982–1984 vedl orchestr **František Žižka**. Od roku 1985 až dodnes vede soubor **Roman Kopecký**.

Od roku 1990 nese název Plzeňanka. Orchestr má přibližně dvacet členů z řad žáků i pedagogů. Vystupuje především na akcích školy, přehlídkách dechových orchestrů, soutěžích nebo na slavnostních či výměnných koncertech včetně zahraničních akcí.

Jeho repertoár tvoří pochodové skladby, koncertní skladby pro sólové nástroje, taneční a swingové melodie i skladby klasiků české dechovky.

4.7.2 Smyčcový soubor Terezissimo a Terezissimo piccolo¹¹⁹

Údaje o vzniku těchto dvou jmenovaných souborů jsou nedostupné. Psaná i paměť zúčastněných tradovaná historie souboru je až od roku 1986, kdy soubory vedla **Ivana Kopecká**, a od roku 1995 kdy působily pod vedením **Dagmary Adamové**. V roce 2011 převzal vedení **Josef Fiala**, který vede soubor dodnes. V roce 2013 byly soubory nově pojmenovány - Malý smyčcový soubor byl přejmenován na Terezissimo piccolo a Velký smyčcový soubor na Terezissimo.

Terezissimo navštěvují starší žáci od 6. ročníku I. stupně. Terezissimo piccolo navštěvují mladší žáci 4. a 5. ročníků, ve výjimečném případě i žáci nižších ročníků.

Soubor bývá pravidelně doplňován o hráče na dechové nástroje, podle potřeby o harfu, mandolínu či klavír. Soubor vystupuje pravidelně na koncertech a soutěžích. Soubor Terezissimo ve spolupráci s literárně dramatickým, tanečním a pěveckým oddělením nastudoval a několikrát provedl v Plzni a Praze původní školní minimuzikál „Snad to není láska“ autorů Zdislava Prince a Josefa Fialy, který byl napsán k oslavám 50. výročí založení ZUŠ T. Brzkové.

Ve školním roce 2017/18 je v Terezissimu 16 členů a v Terezissimu piccolo 17 členů. Někteří členové souboru píší hudební úpravy prováděných skladeb.

4.7.3 Kytarový orchestr

Soubor byl založen v roce 2004 **Martou Šimanovou**. Počet členů se pohybuje okolo dvanácti. Orchestr účinkuje na mnoha akcích v Plzni a okolí, ale i na vzdálenějších

¹¹⁹ Zdroj informací: 10. 4. 2018 emailová korespondence s vedoucím souborů Josefem Fialou.

místech. Pravidelně se účastní národní soutěže Hradecké Guitarreando a dvakrát dokonce na této soutěži získal titul Absolutního vítěze.

Repertoár tvoří skladby od renesance po soudobou hudbu. Orchester představuje posluchačům také díla z jihoamerického či španělského tvůrčího okruhu. Orchester též doprovází sólové nástroje, jako např. housle, příčnou flétnu či mandolínu.

4.7.4 Komorní soubor Duchové¹²⁰

Tento soubor je specifický svým vznikem. Byl založen roku 2012 jako společný projekt ZUŠ T. Brzkové a ZUŠ B. Smetany. Významný podíl na jeho přípravě má **Ivana Kopecká**.

Soubor se skládá z pěti členů: čtyř houslí a jednoho klavíru. Repertoár je souboru „šitý na míru“, skladby pro něj tvoří plzeňští skladatelé, např. Vojtěch Frank nebo Dalibor Bárta.

4.7.5 Akordeonový soubor¹²¹

Akordeonový soubor je nejmladším souborem na škole. Založila ho zástupkyně ředitele **Petra Křížková (Vlčková)** v roce 2016. Účinkují v něm žáci 1. stupně ZUŠ ve věku od 7 do 14 let. Soubor se skládá z 10 členů, vedle akordeonů můžeme v souboru slyšet klávesové a bicí nástroje. Jejich první významnou akcí byl koncert Plzeňských akordeonových souborů z Plzeňského kraje, který se konal v Nebílovech. Žáci zde dosáhli velkého uznání veřejnosti.

4.7.6 Další orchestry, soubory a sbory

V roce 1992/93 také vznikly pokusy o založení nových souborů. V kronice se poprvé objevuje zmínka o mladém souboru **Jazz Standard** a o souboru **Dechový kvintet**. Ten založil Petr Žižka a mohli jsme v něm slyšet tyto nástroje: flétnu, hoboj, klarinet, fagot a lesní roh. V 90. letech se objevují informace o dalších nově vzniklých souborech. Jsou jimi: **Folková skupina MARTES** pod vedením **Tamary Císařové**, která fungovala na škole několik let, a soubor **Věneček** pod vedením **Dagmar Razákové**, který během svého

¹²⁰ ZUŠ Terezie Brzkové: Soubory Školy. *ZUŠ Terezie Brzkové* [online]. Plzeň [cit. 2018-03-28]. Dostupné z: http://www.zustb.cz/index.php?option=com_content&view=article&id=120&Itemid=500

¹²¹ Zdroj informací: 9. 4. 2018 emailová korespondence s vedoucí souboru Petrou Křížkovou Vlčkovou.

působení získal ve školním roce 1999/00 2. místo v ústředním kole v Celostátní soutěži ZUŠ.

Od roku 2001 do roku 2005 vedl **Roman Kopecký** žákovský soubor **Big-Band**. **Roman Kopecký** vedl na začátku nového tisíciletí další dva soubory: **Malý dechový orchestr** a **Taneční orchestr**, který se skládal ze současných i bývalých žáků školy. Také vznikl **Saxofonový kvartet** vedený **Michalem Markem**. Dále byl na škole založen **Kvartet zobcových fléten** pod vedením **Ivany Rukavičkové** dnes **Bártové**, který spolupracoval se sbory 15. ZŠ (Berušky, Sluníčka nebo Mariella).

V roce 2011 byla založena kapela **Earthcore**, která se skládala ze zpěvu, dvou elektrických kytar, basové kytary a bicích. Později byl soubor obohacen o housle.

Jak se můžeme v předchozích kapitolách dozvědět, soubory jsou nedílnou součástí ZUŠ T. Brzkové. Velkou zásluhu na tom mají učitelé z dechového a smyčcového oddělení, kteří žákům poskytují velmi dobré podmínky ke kolektivní hře.

5 ZUŠ Sokolovská – Plzeň

Při zpracování této kapitoly jsme čerpali z těchto zdrojů: Kronika ZUŠ Sokolovská z let 1988–2004, výroční zprávy, ŠVP a webové stránky školy¹²². V prvních dvou podkapitolách se zaměříme na historii školy. Ve třetí podkapitole seznámíme čtenáře se soubory, které na škole působí či působily.

5.1 Založení školy a její vývoj do roku 2000¹²³

Odbor školství NVmP¹²⁴ rozhodl, že bude v roce 1988 zřízena 5. LŠU na Severním předměstí v Plzni. Tím se dostalo největšímu plzeňskému sídlišti samostatné hudební školy, na kterou již léta čekalo a kterou už nutně potřebovalo. Sídlo bylo zřízeno v Sokolovské ulici č. 30¹²⁵. Další odloučená pracoviště byla na 34. ZŠ¹²⁶, 32. ZŠ¹²⁷ a v průběhu roku přibyla ZŠ v Krašovské ulici¹²⁸.

Ředitelem byl jmenován **Roman Drábek**, tehdejší zástupce ředitele 4. LŠU, který musel zajistit nejen nové učební prostory, ale musel zařídit a uvést v život administrativní složku školy, nezbytnou k jejímu řádnému chodu. Poslední týden školy se celý nový učitelský sbor podílel na velkém úklidu školy a přípravě tříd k výuce.

Škola v prvním roce nabízela tyto obory: hra na housle, klavír, akordeon, zobcovou a příčnou flétnu. Vedle toho bylo otevřeno pěvecké oddělení a předmět hudební nauky. Ihned se dostalo škole uspokojení, když se do prvního ročníku přihlásilo 178 žáků. Na konci 90. let škola měla přes 700 přihlášených žáků.

Při otevření školy se na škole nacházel tento učitelský sbor: na housle vyučovala **Zdeňka Kašparová**, v roce 1990 posílila tento obor **Vlasta Frieslová**, která na škole učila do roku 2012. Další silnou posilou se v roce 1995 stala **Marie Pindurová**, která na škole působí dodnes. Na klavír učí dodnes **Eva Kohoutová**. Vedle ní klavír začaly na začátku 90. let vyučovat tyto učitelky, které jsou na škole dodnes: **Svatava Nováková**, **Drahomila Dvořáková**, **Eva Halvová** a **Monika Kudrnová**. Na akordeon učí také dodnes **Dana**

¹²² ZUŠ Sokolovská [online]. Plzeň [cit. 2018-04-03]. Dostupné z: <http://www.zussok.cz/>

¹²³ *Kronika ZUŠ Sokolovská*: 1988/89 - 2003/04. Plzeň, 2004.

¹²⁴ Národní výbor města Plzně

¹²⁵ Pavilon 78. MŠ

¹²⁶ Gerská 32, Plzeň

¹²⁷ Sokolovská 54, dnes ředitelství ZUŠ Sokolovská

¹²⁸ Dnes Aktivita centrum Krašovská Plzeň

Šašková s **Václavem Soubustou**, který začal akordeon vyučovat v roce 1995. Zpěv zajišťovala přes deset let **Jindra Hendrichová**, hudební nauku vyučovali převážně učitelé z klavírního oboru. Na zobcovou a příčnou flétnu vyučoval ředitel **Roman Drábek** pouze dva roky. Ve výuce na flétny ředitele vystřídala **Helena Cejpková-Moulisová**, která na škole vyučuje dodnes.

Už první školní rok se škola zúčastnila **Celostátní soutěže LŠU** a začala spolupracovat s MŠ, kde hledala mladé talentované žáky.

Ve školním roce 1989/90 byl nově otevřen taneční obor a hra na trubku. Tento rok byl také změněn název z LŠU na ZUŠ.

V 90. letech se na škole začaly otevírat další obory. V roce 1990 byla otevřena výuka hry na klarinet, který vyučuje dodnes **Helena Kyselová** společně se zobcovou flétnou. V roce 1991 se začalo s výukou hry na violoncello pod vedením **Lenky Kavalové**, která byla v roce 1995 vystřídána **Pavlem Urválkem**, který na škole vyučuje dodnes. V témže roce byla otevřena hra na kytaru, kterou dodnes vyučuje **Eva Hájková**. V roce 1992 byla otevřena hra na kontrabas, kde se vystřídalo několik učitelů. Obor byl na škole pouze v 90. letech, později se pro něj nenašlo uplatnění. V roce 1993 byl otevřen výtvarný obor, kde se učitelé každý rok měnili. Až v roce 1995 přišla na školu **Dáša Nesvedová**, která na škole vyučuje dodnes. O dva roky později se k ní přidaly další dvě učitelky **Jana Vohradská** a **Martina Voráčková**, které tento obor vyučují také dlouhá léta. V roce 1995 byl otevřen obor hry na klávesy. I zde se učitelé často měnili. V roce 1997 začala vyučovat tento obor **Drahomíra Dvořáková**, která na škole působila přes 15 let. V roce 1997 byl otevřen literárně-dramatický obor, který byl vyučován na škole pouze několik let, vyučovala ho **Zdeňka Vašíčková**. Vedle zmíněných učitelů na škole vyučovali i další, ale bohužel na škole nevydrželi dlouho, tak se o nich nebudeme zmiňovat.

V roce 1990 se vedení školy změnilo. Na pozici ředitele byl jmenován **Vlastimil Pelc**, který vyučoval hru na pozoun a trubku, a zástupkyní ředitele se stala **Vlasta Frieslová**, která vyučovala hru na housle. Výuka probíhala na dvou pracovištích: v Sokolovské ulici a v 18. ZŠ¹²⁹, kde je pracoviště dodnes. V roce 1995 škola vyučovala na

¹²⁹ Náměstí odboje 18

čtyřech pracovištích: 4.¹³⁰, 18. a 34. ZŠ a 78. MŠ. O rok později získala škola 91. MŠ¹³¹ a ukončila své působení na 34. ZŠ.

V 90. letech žáci reprezentovali školu na řadě soutěží. Zde si uvedeme některé z nich: **Mezinárodní soutěž Klingenthal** (akordeon), **Prague Junior note** (klavír), **Karlovarská růžička** (klavír), **Karlovarský skřivánek** (zpěv), **Populár Hořovice** (akordeon) a další. V těchto letech se žáci také hlásili úspěšně na konzervatoře a na škole se zakládaly soubory (viz kapitola 5.3).

5.2 Historie ZUŠ od roku 2000 až do současnosti¹³²

Ve školním roce 2000/01 nahrála škola CD s názvem Výběr 2001. Nahrání byli nejlepší žáci z každého oddělení z celé školy. Křest CD proběhl v následujícím školním roce.

Ředitelem se v tomto období stal **Jan Sedláček** a zástupkyní ředitele se stala ve školním roce 1998/99 **Dana Šašková**. Okolo roku 2010 byla výuka rozšířena o nové obory. Od roku 2011 působí na škole **Roman Gaudyn**, který na škole vyučuje dodnes bicí nástroje. Dalším učitelem je **Jan Ženíšek**, který na škole vyučuje hru na elektrickou a basovou kytaru.

Žáci opět v hojném počtu reprezentují školu na soutěžích. K výše zmíněným (viz kapitola 5.1) musíme přidat **Lochotínskou kytaru**, **Lochotínské štěbetání**, **Soutěž Plzeňské konzervatoře**, **Novohradskou flétnu**, **Plzeňský akordeon**, **Plzeňské housličky** nebo **Zlatou strunu**.

Škola spolupracuje například s Plzeňskou konzervatoří, se Západočeským muzeem, s PF ZČU a také s MŠ na Lochotíně, Košutce, na Bílé hoře a v Bolevci, kde hledá mladé talentované děti do tříd PHV.

V posledních letech na škole proběhly menší změny. Ve školním roce 2014/15 bylo ředitelství umístěno v areálu Gymnázia Františka Křižíka¹³³. O dva roky později škola

¹³⁰ Kralovická 12

¹³¹ Jesenická 11, dnes Soukromá škola Elementária s. r. o. a 91. MŠ.

¹³² *Kronika ZUŠ Sokolovská: 1988/89 - 2003/04*. Plzeň, 2004.

SEDLÁČEK Jan. *Výroční zpráva 2010/2011: ZUŠ Sokolovská*. Plzeň, 2011.

SEDLÁČEK Jan. *Výroční zpráva 2011/2012: ZUŠ Sokolovská*. Plzeň, 2012.

SEDLÁČEK Jan. *Výroční zpráva 2012/2013: ZUŠ Sokolovská*. Plzeň, 2013.

SEDLÁČEK Jan. *Výroční zpráva 2013/2014: ZUŠ Sokolovská*. Plzeň, 2014.

SEDLÁČEK Jan. *Výroční zpráva 2014/2015: ZUŠ Sokolovská*. Plzeň, 2015.

SEDLÁČEK Jan. *Výroční zpráva 2015/2016: ZUŠ Sokolovská*. Plzeň, 2016.

SEDLÁČEK Jan. *Výroční zpráva 2016/2017: ZUŠ Sokolovská*. Plzeň, 2017.

získala do pronájmu dalších devět učeben na 18. ZŠ. Pro školní rok 2017/18 byly všechny učebny vybaveny počítači, a tím byla dokončena příprava přechodu na elektronickou třídní knihu (program Klasifikace).

Jako v předchozích kapitolách, tak i v této kapitole předkládáme na závěr přehlednou tabulku s vyučovanými obory.

Tabulka 4: Vyučované předměty v letech 1988 – 2018¹³⁴

Obor	Oddělení	Předmět	1988 - 1990	1990 - 2000	2000 - 2010	2010 - 2018
Hudební	Dechové	Zobcová flétna				
		Příčná flétna				
		Trubka				
		Saxofon				
		Klarinet				
		Pozoun (trombon)				
		Baskřídlovka				
		Fagot				
	Klávesové Klavírní	Klavír				
		Akordeon				
		EKN keyboard				
	Smyčcové	Housle				
		Violoncello				
		Kontrabas				
	Strunné	Kytara				
		Elektrická kytara				
		Basová kytara				
	Pěvecké	Zpěv				
	Bicích nástrojů	Bicí				

¹³³ Sokolovská 54

¹³⁴ Informace jsou získány z kroniky školy, z webových stránek, ze ŠVP a z výročních zpráv.

Taneční						
Výtvarný						
Literárně-dramatický	Dramatické					
Obor	Oddělení	Předmět	1988	1990	2000	2010
			-	-	-	-
			1990	2000	2010	2018

5.3 Soubory, orchestry a sbory

Škola nabízí svým žákům kvalitní výuku i v komorní hře. Na škole najdeme uplatnění pro smyčcové a dechové nástroje, dále také pro žáky hrající na akordeon nebo pro žáky věnující se zpěvu.

5.3.1 Akordeonový soubor Universe¹³⁵

Nejstarším souborem, který na škole působí dodnes je Universe. Soubor byl založen v roce 1996 dirigentem **Václavem Soubustou**. Členy souboru jsou žáci, absolventi, pedagogové ZUŠ a absolventi ZČU v Plzni. V roce 2009 vyšlo první samostatné CD s názvem UNIVERSE. Obsahovalo vážné i populární skladby české i zahraniční. Repertoár souboru se postupem času mění a rozšiřuje. V roce 2014 vychází druhé CD s názvem UNIVERSE 2014, které je plné známých populárních i filmových melodií.

5.3.2 Akordeonový soubor DAKSO (Dětský akordeonový soubor)¹³⁶

Další akordeonový soubor byl na škole založen v roce 1998 **Danou Šaškovou** na letním táboře v Mokrosukách. V současnosti vede soubor **Pavel Samiec**. Soubor navštěvují mladší žáci 2. ročníků. Starší žáci později odcházejí do velkého akordeonového souboru UNIVERSE. Repertoár se skládá ze skladeb různého období. Soubor vystupuje na koncertech školy, na soutěžích a festivalech.

¹³⁵ ZUŠ Sokolovská: *Orchestra a soubory školy* [online]. Plzeň [cit. 2018-04-03]. Dostupné z: <http://www.zussok.cz/orchestra-a-soubory-skoly/192-universe>

¹³⁶ ZUŠ Sokolovská: *Orchestra a soubory školy* [online]. Plzeň [cit. 2018-04-03]. Dostupné z: <http://www.zussok.cz/orchestra-a-soubory-skoly/189-dakso>

5.3.3 Ambito Orchester¹³⁷

Tento soubor pod vedením **Jana Podroužka** začal zkoušet v tomto nástrojovém seskupení v roce 2014. Samotnému založení „Ambita“ předcházela dlouhá cesta, která začala v roce 2007.

V té době na ZUŠ vznikla malá kapela s netradičním názvem „Pogrejvačka“. Na úplném začátku tvořilo kapelu pouze 7 členů s tímto nástrojovým obsazením: 2 klarinety, 2 akordeony, bas, trubka a bicí. Jak je patrné z nástrojového obsazení a názvu kapely, repertoár byl složen především z písní české dechové hudby. Kapela vystupovala převážně pro starší publikum, a to nejen v Plzni.

Postupem let se začal hudební soubor rozrůstat a z původních sedmi členů se na podzim roku 2014 rozrostl do podoby velkého orchestru, který při plné síle čítá 56 muzikantů. S proměnou obsazení a repertoáru přišla i změna názvu souboru. Z původní „Pogrejvačky“ vznikl již zmíněný „Ambito Orchester“.

Během své existence se soubor zařadil mezi kvalitní orchestry ZUŠ, o čemž svědčí získání prvního místa v Celostátní soutěži orchestrů v Litvínově v červnu 2017.¹³⁸

5.3.4 Dětský pěvecký sbor při ZUŠ Sokolovská 54, Plzeň¹³⁹

Sbor funguje na škole již řadu let. Zakladatelkou a současnou vedoucí sboru je **Eva Skalová** a korepetitorkou je **Táňa Vaněčková**. Skládá se ze dvou menších sborů a rozdělení je podle věku žáků. Žáci od pěti do deseti let navštěvují sbor **Jamíky** a starší žáci zpívají pod vlastním názvem **Jam Voice**. Podle repertoáru vystupují sbory současně anebo samostatně. V repertoáru najdeme písně lidové i umělé, písničky z filmů a pohádek nebo vánoční písně a koledy. Názvy obou sborů v sobě skrývají místo, kde se pravidelně schází na zkouškách, a tím je pobočka hudební školy U Jam.

¹³⁷ *Ambito* [online]. Plzeň [cit. 2018-04-03]. Dostupné z: <http://www.ambito.cz/>

¹³⁸ Zdroj informací: 9. 4. 2018 emailová korespondence s dirigentem Janem Podroužkem.

¹³⁹ *ZUŠ Sokolovská: Orchestry a soubory* [online]. Plzeň [cit. 2018-04-03]. Dostupné z: <http://www.zussok.cz/orchestry-a-soubory-skoly/190-detsky-pevecky-sbor-pri-zus-sokolovska-54-plzen>

5.3.5 Spojený smyčcový orchestr¹⁴⁰

Soubor vznikl sdružením smyčcového souboru ZUŠ B. Smetany, který vedl **Jan Rezek**, a smyčcového souboru ZUŠ Sokolovská pod vedením **Jany Lejčkové**. Soubor v současnosti navštěvuje 18 žáků. Takto početnější soubor mohl realizovat náročnější a zajímavější program.

V jeho repertoáru najdeme skladby od barokních po soudobé skladatele. Pravidelně se účastní charitativních koncertů a působí i jako doprovod vybraných sólistů z obou ZUŠ. Soubor vystoupil v Měšťanské besedě, v Pekle, v Západočeském muzeu nebo na Plzeňské radnici.

5.3.6 Další orchestry, soubory a sbory¹⁴¹

Na škole vznikaly dlouhodobě soubory. Zmíníme zde ty, které se zapsaly do historie školy.

Ve školním roce 1991/92 vznikl taneční orchestr **P-Band Junior** pod vedením **Vlastimila Pelce**. Několikrát se účastnil přehlídky United Games, která byla například v Rakousku či v Berlíně. V roce 2000/01 se podílel také na natočení školního CD a ten samý rok vystoupil na Bigbandovém festivale v Rokycanech. V roce 2002/03 ukončil svou činnost.

Ve školním roce 1992/93 vznikl další soubor. Byl jím folklórní soubor **Boleváček**. Po třech letech od založení odchází zakladatelka **Dáša Razáková**. Je vystřídána **Davidem Hrdninou**, který se se souborem účastní přehlídky folklórních souborů. V roce 1995/96 se dostává do vedení **Vlasta Frieslová**, která je rok nato vystřídána **Vlastimilem Pelcem**. V roce 2002/03 soubor ukončuje svoji činnost.

¹⁴⁰ ZUŠ Sokolovská: *Orchestra a soubory* [online]. Plzeň [cit. 2018-04-03]. Dostupné z: <http://www.zussok.cz/orchestra-a-soubory-skoly/191-spojeny-smyccovy-orchestr>
Zdroj informací: 18. 4. 2018 emailová korespondence s vedoucí Janou Lejčkovou.

¹⁴¹ *Kronika ZUŠ Sokolovská: 1988/89 - 2003/04*. Plzeň, 2004.

6 Soukromá ZUŠ Elementária, s. r. o.¹⁴²

Poslední školou v této práci je Soukromá ZUŠ Elementária, s. r. o. (dále pak ZUŠ Elementária), která byla zřízena proto, aby vyplnila volný čas žáků Soukromé ZŠ Elementária, s. r. o. (dále pak ZŠ Elementária). V následujících řádcích popíšeme její stručnou historii a profilaci. Informace byly získány z webových stránek školy a ze ŠVP, který poskytla ředitelka školy.

6.1 Založení školy a její současnost¹⁴³

Škola byla zřízena v roce 2009 a je školskou právnickou osobou. Jejím zřizovatelem je ZŠ Elementária. Organizace vyučování, výchovy a vzdělávání se řídí vyhláškou MŠMT ČR č. 71/2004 Sb. Ve škole se vyučuje podle školního vzdělávacího programu.

V roce 2009 škola začínala se 100 žáky a její kapacita se postupem let rozrostla na současnou kapacitu 140 žáků.

Ve školním roce 2017/18 se stala ředitelkou školy **Dagmar Mastná**, která nahradila současnou ředitelku ZŠ Elementária **Evu Růžičkovou**.

Cílem školy není pouze připravovat žáky pro uměleckou dráhu, ale snaží se vychovávat z nich citově bohaté osobnosti, poskytovat jim základy uměleckého vzdělání, naučit je poznávat kulturní hodnoty, vážit si jich a předávat je dalším generacím. Sami učitelé pracují jako aktivní umělci, například v DJKT, jako sólisté anebo hráči v orchestrech.

Na škole se vyučují dva obory: hudební a literárně-dramatický. V následující tabulce si názorně ukážeme všechny vyučované hudební předměty.

¹⁴² Zdroj informací: 9. 2. 2018 emailové korespondence se současnou ředitelkou ZUŠ Elementária Dagmar Mastnou

¹⁴³ *Soukromá ZUŠ Elementária, s. r. o.* [online]. Plzeň, 2017 [cit. 2018-04-06]. Dostupné z: www.zus-elementaria.cz

Tabulka 5: Vyučované předměty v letech 2009–2018¹⁴⁴

Obor	Oddělení	Předmět	2009 - 2018
Hudební	Dechové	Zobcová flétna	
		Příčná flétna	
		Trubka	
		Saxofon	
	Klávesové Klavírní	Klavír	
		Akordeon	
		EKN	
	Smyčcové	Housle	
	Strunné	Kytara	
	Pěvecké	Zpěv	
	Bicích nástrojů	Bicí	
	Teoretických předmětů	Hudební nauka	
Literárně-dramatický	Dramatické		

Založení školy bylo skvělým přínosem jak pro žáky, tak i rodiče. Ti nemusí své děti vyzvedávat a odvážet do jiných ZUŠ, protože ZUŠ Elementária se nachází ve stejných prostorách jako ZŠ Elementária.

¹⁴⁴ ŠVP: Soukromá ZUŠ Elementária, s. r. o. [online]. 1. září 2015, 50 str. [cit. 2018-04-06]. Dostupné z: <http://www.zus-elementaria.cz/pdf/zus-elementaria-SVP.pdf>

7 Srovnání profilace ZUŠ

V poslední kapitole se budeme zabývat v souladu se záměrem práce srovnáváním uvedených ZUŠ zejména v oblasti nabízených oborů, především toho hudebního. V předchozích kapitolách jsme se mohli dozvědět, že kromě hudebních oborů se na ZUŠ vyučují i další obory: výtvarný, taneční nebo literárně-dramatický.

Vzhledem k tématu práce tyto obory srovnáme pouze okrajově, více se budeme věnovat hudebním oborům.

Výtvarný obor se vyučuje na všech ZUŠ a nevyučuje se pouze na ZUŠ Elementária.

Taneční obor se vyučuje taktéž na všech školách kromě ZUŠ Elementária.

Literárně-dramatický obor má své působení na školách trochu složitější. Na ZUŠ B. Smetany se vyučoval tento obor, když škola vznikla. Záhy byl obor zrušen a objevil se na škole až v 60. letech. Opět byl po několika letech zrušen a už se znovu na škole nezačal vyučovat. Na ZUŠ Chválenická byl LDO otevřen poprvé před několika lety. Na ZUŠ T. Brzkové se začal LDO vyučovat v 70. letech a vyučuje se na škole dodnes. ZUŠ Sokolovská měla LDO otevřen pouze několik málo let a ZUŠ Elementária má LDO otevřený od svého založení.

Hudební obor je na všech ZUŠ dělen na jednotlivá oddělení. Pro lepší přehled jsou srovnávané informace o jednotlivých oborech uvedeny v souhrnných tabulkách následně komentovaných.

Při porovnání ZUŠ lze konstatovat, že k oddělením s největší nabídkou vyučovaných předmětů patří jednoznačně **dechové oddělení**.

Tabulka č. 6: Předměty dechového oddělení

Předmět	ZUŠ B. Smetany	ZUŠ Chválenická	ZUŠ T. Brzkové	ZUŠ Sokolovská	ZUŠ Elementária
Zobcová flétna					
Příčná flétna					
Trubka					
Saxofon					
Klarinet					

Pozoun					
Baskřídlovka (tenor/baryton)					
Tuba					
Hoboj					
Fagot					
Lesní roh					
Předmět	ZUŠ B. Smetany	ZUŠ Chválenická	ZUŠ T. Brzkové	ZUŠ Sokolovská	ZUŠ Elementária

Ze souhrnných údajů v tabulce č. 6 je patrné, že každá škola vyučuje hru na zobcovou a příčnou flétnu, trubku a saxofon. ZUŠ Elementária vedle těchto zmíněných předmětů už další předmět z dechového oddělení uchazečům nenabízí. Všechny státní ZUŠ dále vyučují hru na klarinet, pozoun a baskřídlovku (tenor a baryton). Hra na tubu a lesní roh se vyučuje na ZUŠ B. Smetany, Chválenická a T. Brzkové. Hru na fagot vyučuje ZUŠ B. Smetany, T. Brzkové a Sokolovská. Hru na hoboj vyučují pouze dvě školy: ZUŠ B. Smetany a T. Brzkové.

Dalším důležitým oddělením na školách je **klavírní (klávesové) oddělení**.

Tabulka č. 7: **Předměty klavírního (klávesového) oddělení**

Předmět	ZUŠ B. Smetany	ZUŠ Chválenická	ZUŠ T. Brzkové	ZUŠ Sokolovská	ZUŠ Elementária
Klavír					
Akordeon					
EKN					
Cembalo					
Varhany					

Při porovnání údajů z tabulky můžeme souhrnně konstatovat, že všech pět ZUŠ vyučuje hru na klavír, akordeon a EKN (keyboard). Hru na cembalo vyučuje ZUŠ B. Smetany, Chválenická a nově od roku 2013 i ZUŠ T. Brzkové. Hra na varhany se vyučuje pouze na ZUŠ T. Brzkové, čímž se stává v tomto ohledu jedinečnou. Musíme také zmínit, že ve 20. letech se tento obor vyučoval krátce i na ZUŠ B. Smetany.

Z údajů v přehledových tabulkách jednotlivých školy (srovnání tabulky č. 8) vyplývá, že žádná ze jmenovaných ZUŠ se neobejde bez **smyčcového oddělení**.

Tabulka č. 8: **Předměty smyčcového oddělení**

Předmět	ZUŠ B. Smetany	ZUŠ Chválenická	ZUŠ T. Brzkové	ZUŠ Sokolovská	ZUŠ Elementária
Housle					
Violoncello					
Kontrabas					
Viola					

Všechny sledované ZUŠ vyučují hru na housle. Hra na violoncello a kontrabas se realizuje pouze na ZUŠ státních. Hru na violu vyučuje ZUŠ B. Smetany a ZUŠ T. Brzkové.

Školy následně vzdělávají své žáky v **oddělení strunných nástrojů**.

Tabulka č. 9: **Předměty strunného oddělení**

Předmět	ZUŠ B. Smetany	ZUŠ Chválenická	ZUŠ T. Brzkové	ZUŠ Sokolovská	ZUŠ Elementária
Kytara					
Elektrická kytara					
Basová kytara					
Harfa					
Mandolína					

Po porovnání údajů můžeme souhrnně konstatovat, že všechny školy vyučují hru na akustickou kytaru. V posledních několika letech nabízejí pouze státní ZUŠ i výuku hry na elektrickou a basovou kytaru. Hra na harfu je vyučována na ZUŠ B. Smetany, kde byla vyučována již ve 20. letech minulého století, ale brzy byla výuka zrušena. V současné době proběhlo znovuotevření a výuka harfy na škole probíhá. Další školou, která výuku harfy také zařadila mezi vyučované předměty, je ZUŠ T. Brzkové. Tato škola, také jako jediná, vyučuje hru na mandolínu.

Poslední oddělení nacházející se na ZUŠ je **pěvecké oddělení**. Zpěv vyučuje každá ze škol, jak komorní, tak i sborový. Dále na všech školách můžeme vyhledat oddělení bicích nástrojů, kde se vyučuje hra na bicí. Nezbytnou součástí hudebního oboru je

oddělení teoretických předmětů, kde se vyučuje hudební nauka a přípravná hudební výuka, která taktéž probíhá na všech pěti zmíněných školách.

V neposlední řadě nesmíme opomenout **soubořovou činnost** všech zmíněných ZUŠ. Z výše zmíněných informací můžeme zjistit, že všechny státní ZUŠ věnují velkou pozornost souborům.¹⁴⁵

ZUŠ Bedřicha Smetany provozuje na škole tři pěvecké sbory. Vedle těchto sborů dále škola dává žákům možnost zahrát si ve folklórním, kytarovém, smyčcovém a akordeonovém souboru a dále v dechovém orchestru (kapitola 2.11).¹⁴⁶

Na **ZUŠ Chválenické** je velká pozornost směřována na folklórní soubory. Škola nabízí žákům zahrát si v dechovém orchestru, v akordeonovém a kytarovém souboru. Nově na škole vznikl soubor, kde najdeme dechy, elektrické kytary, klávesy a bicí (kapitola 3.7).

ZUŠ Terezie Brzkové také nabízí žákům zahrát si v dechovém orchestru, ve dvou smyčcových souborech, v kytarovém a nově také akordeonovém souboru.

Poslední ze státních škol, **ZUŠ Sokolovská**, nabízí žákům tyto soubory: dechový a smyčcový orchestr, dva akordeonové soubory a pěvecký sbor.

¹⁴⁵ Z dostupných informací se na ZUŠ Elementária učí sborovému zpěvu a komorní hře.

¹⁴⁶ Zdroj informací: 13. 6. 2018 emailové korespondence s ředitelem ZUŠ B. Smetany Janem Kotrčem.

Závěr

Tuto bakalářskou práci jsem zaměřila na ZUŠ, které se nachází na území města Plzně. Každé škole jsem věnovala samostatnou kapitolu, v níž se zabývám vznikem, vývojem a činností každé sledované ZUŠ. V práci dále shromažďuji základní informace o soutěžích, kterých se školy v průběhu let zúčastnily, a uvádím též předměty, které škola vyučovala či vyučuje. Při popisu historie i současnosti jednotlivých ZUŠ se ve stručnosti zmiňuji o významných učitelích jednotlivých oborů, kteří na školách působili nebo působí. Závěrečné kapitoly přinášejí stručný přehled souborové činnosti jednotlivých ZUŠ.

Při zpracování této závěrečné práce jsem se snažila zmapovat to nejdůležitější, co školy nabízejí. Všechny státní ZUŠ měly vlastní kroniky, výroční zprávy a ŠVP, které bylo nutno pečlivě projít a vybrat pouze nejdůležitější informace. Díky laskavosti všech ředitelů škol jsem měla přístup k veškerým dostupným materiálům. Nejrozsáhlejší zdroj informací nabízela jednoznačně ZUŠ B. Smetany. Největší pozornost jsem soustředila na hudební předměty, které školy vyučují. Rok po roce jsem se snažila chronologicky zmapovat vývoj hudebního oddělení na každé škole.

Cílem této práce bylo seznámení čtenáře se všemi ZUŠ působícími v Plzni. Důležitým bodem práce bylo srovnání jednotlivých ZUŠ. Bez předchozích kapitol, kde je zmapován vývoj školy, by tato kapitola nevznikla.

Tato práce může např. posloužit pedagogům vyučujícím hru na nástroj. Dále by mohla poskytnout potřebné informace rodičům, kteří chtějí své děti vzdělávat v hudbě. Práce jim může pomoci k tomu, aby měli jasnější představu o tom, na jaké škole a jak dlouho se vyučuje nástroj, který by chtělo jejich dítě studovat.

Při získávání informací k této práci jsem zjistila, že tato práce je jedinou, kde je zpracována komplexně profilace všech ZUŠ se sídlem v Plzni.

Seznam použité literatury a pramenů

Literatura:

FIALA, Jaroslav. *Jubilejní ročenka 1. Základní umělecké školy B. Smetany v Plzni 1920 - 1995*. Plzeň: Typografic Center, 1996, 84 s.

FIALA, Jaroslav. *Plzeňský dětský sbor*. Plzeň, 2012, s. 70. ISBN 978-80-260-3216-8

KOTRČ, Ing. Mgr. Jan. *Výroční zpráva 2004/2005: ZUŠ Bedřicha Smetany*. Plzeň, 2005.

KOTRČ, Ing. Mgr. Jan. *Výroční zpráva 2005/2006: ZUŠ Bedřicha Smetany*. Plzeň, 2006.

KOTRČ, Ing. Mgr. Jan. *Výroční zpráva 2006/2007: ZUŠ Bedřicha Smetany*. Plzeň, 2007.

KOTRČ, Ing. Mgr. Jan. *Výroční zpráva 2007/2008: ZUŠ Bedřicha Smetany*. Plzeň, 2008.

KOTRČ, Ing. Mgr. Jan. *Výroční zpráva 2008/2009: ZUŠ Bedřicha Smetany*. Plzeň, 2009.

KOTRČ, Ing. Mgr. Jan. *Výroční zpráva 2009/2010: ZUŠ Bedřicha Smetany*. Plzeň, 2010.

KOTRČ, Ing. Mgr. Jan. *Výroční zpráva 2010/2011: ZUŠ Bedřicha Smetany*. Plzeň, 2011.

KOTRČ, Ing. Mgr. Jan. *Výroční zpráva 2011/2012: ZUŠ Bedřicha Smetany*. Plzeň, 2012.

KOTRČ, Ing. Mgr. Jan. *Výroční zpráva 2012/2013: ZUŠ Bedřicha Smetany*. Plzeň, 2013.

KOTRČ, Ing. Mgr. Jan. *Výroční zpráva 2013/2014: ZUŠ Bedřicha Smetany*. Plzeň, 2014.

KOTRČ, Ing. Mgr. Jan. *Výroční zpráva 2015/2016: ZUŠ Bedřicha Smetany*. Plzeň, 2016.

KOTRČ, Ing. Mgr. Jan. *Výroční zpráva 2016/2017: ZUŠ Bedřicha Smetany*. Plzeň, 2017.

Kronika 1. ZUŠ Bedřicha Smetany: 1994/95 – 2002/03. Plzeň, 2003.

Kronika LŠU Bedřicha Smetany: 1966/67 – 1973/74. Plzeň, 1974.

Kronika LŠU Bedřicha Smetany: 1979/80 – 1982/83. Plzeň, 1983.

Kronika LŠU Bedřicha Smetany: 1983/84 – 1987/88. Plzeň, 1988.

Kronika LŠU Bedřicha Smetany: 1988/89 – 1993/94. Plzeň, 1994.

Kronika LŠU Terezie Brzkové: 1964/65 – 1984/85. Plzeň, 1985.

Kronika LŠU Terezie Brzkové: 1985/86 – 2004/05. Plzeň, 2005.

Kronika ZUŠ Sokolovská: 1988/89 – 2003/04. Plzeň, 2004.

Kronika ZUŠ Terezie Brzkové: 2005/06 – 2012/13. Plzeň, 2013.

SEDLÁČEK Jan. *Výroční zpráva 2010/2011: ZUŠ Sokolovská*. Plzeň, 2011.

SEDLÁČEK Jan. *Výroční zpráva 2011/2012: ZUŠ Sokolovská*. Plzeň, 2012

SEDLÁČEK Jan. *Výroční zpráva 2012/2013: ZUŠ Sokolovská*. Plzeň, 2013.

SEDLÁČEK Jan. *Výroční zpráva 2013/2014: ZUŠ Sokolovská*. Plzeň, 2014.

SEDLÁČEK Jan. *Výroční zpráva 2014/2015: ZUŠ Sokolovská*. Plzeň, 2015.

SEDLÁČEK Jan. *Výroční zpráva 2015/2016: ZUŠ Sokolovská*. Plzeň, 2016.

SEDLÁČEK Jan. *Výroční zpráva 2016/2017: ZUŠ Sokolovská*. Plzeň, 2017.

Školní vzdělávací program: ZUŠ T. Brzkové. Plzeň, 2017.

Internetové zdroje:

Ambito [online]. Plzeň [cit. 2018-04-03]. Dostupné z: <http://www.ambito.cz/>

Český hudební slovník osob a institucí [online]. [cit. 2018-03-13]. Dostupné z: http://www.ceskyhudebnislovník.cz/slovník/index.php?option=com_mdictionary&task=record.record_detail&id=6387

Javoříčky. *Pěvecký sbor: O nás* [online]. Plzeň, 2007 [cit. 2018-03-07]. Dostupné z: <https://javoricky.webnode.cz/o-nas>

Junior orchestr. *Dechový orchestr: O nás* [online]. Plzeň, 2018 [cit. 2018-03-07]. Dostupné z: <http://juniororchestr.cz>

Notičky. *Pěvecký sbor: O nás* [online]. Plzeň, 2011 [cit. 2018-03-07]. Dostupné z: <http://home.tiscali.cz/noticky/onas.htm>

Plzeňáček. *Folklórní soubor: Úvod* [online]. Plzeň: etranky.cz, 2018 [cit. 2018-03-07]. Dostupné z: <http://www.plzenacek.estranky.cz>

Plzeňský dětský sbor: *Historie sboru* [online]. Plzeň [cit. 2018-03-29]. Dostupné z: http://www.plzenskydetskysbor.cz/index.php?option=com_content&view=article&id=112&Itemid=473&lang=cs

Soukromá ZUŠ Elementária, s. r. o. [online]. Plzeň, 2017 [cit. 2018-04-06]. Dostupné z: www.zus-elementaria.cz

Školní vzdělávací program: Soukromá ZUŠ Elementária, s. r. o. [online]. 1. září 2015, 50 str. [cit. 2018-04-06]. Dostupné z: <http://www.zus-elementaria.cz/pdf/zus-elementaria-SVP.pdf>

Školní vzdělávací program: ZUŠ Bedřicha Smetany [online]. 2017 [cit. 2018-06-13]. Dostupné z: http://www.zusbsmetany.cz/dokumenty/svp_final.pdf

Školní vzdělávací program: ZUŠ Chválenická [online]. 2017 [cit. 2018-06-13]. Dostupné z: <https://www.zuschvalenickaplzen.cz/skolni-vzdelavaci-program>

Školní vzdělávací program: ZUŠ Sokolovská [online]. 2017 [cit. 2018-06-13]. Dostupné z: http://zussok.cz/dokumenty/svp_02_2013.pdf

Webové stránky ZUŠ B. Smetany [online]. Plzeň [cit. 2018-03-29]. Dostupné z: <http://www.zusbsmetany.cz/>

ZUŠ Chválenická [online]. Plzeň [cit. 2018-03-30]. Dostupné z: www.zuschvalenickaplzen.cz

ZUŠ Chválenická. O Škole: Orchestra a soubory [online]. Plzeň: ZUŠ Chválenická, 2018 [cit. 2018-03-11]. Dostupné z: <https://www.zuschvalenickaplzen.cz/orchestra-a-soubory-skoly>

ZUŠ Sokolovská [online]. Plzeň [cit. 2018-04-03]. Dostupné z: <http://www.zussok.cz/>

ZUŠ Sokolovská: Orchestra a soubory školy [online]. Plzeň [cit. 2018-04-03]. Dostupné z: <http://www.zussok.cz/orchestra-a-soubory-skoly/192-universe>

ZUŠ Terezie Brzkové [online]. Plzeň [cit. 2018-04-03]. Dostupné z: <http://www.zustb.cz/>

ZUŠ Terezie Brzkové: *Jak šla léta* [online]. Plzeň [cit. 2018-03-30]. Dostupné z: http://www.zustb.cz/index.php?option=com_content&view=article&id=124&Itemid=691

ZUŠ Terezie Brzkové: *Soubory Školy* [online]. Plzeň [cit. 2018-03-28]. Dostupné z: http://www.zustb.cz/index.php?option=com_content&view=article&id=120&Itemid=500

Akademická práce:

JANOUSHKOVÁ, Alena. *Základní umělecká škola: Plzeň - Chválenická* [online]. Plzeň, 2014 [cit. 2018-03-30]. Dostupné z: <https://otik.uk.zcu.cz/bitstream/11025/14975/1/Janouskova%20Alena%20-%20BP.pdf>.
Bakalářská práce. Západočeská univerzita v Plzni. Vedoucí práce Mgr. Vít Aschenbrenner, Ph.D.

Emailová korespondence:

Zdroj informací: 8. 4. 2018 emailová korespondence se sbormistryní Bedřiškou Koželuhovou.

Zdroj informací: 8. 4. 2018 emailová korespondence s dirigentem Janem Bodnárem.

Zdroj informací: 10. 4. 2018 emailová korespondence s vedoucím souborů Josefem Fialou.

Zdroj informací: 9. 4. 2018 emailová korespondence s vedoucí souboru Petrou Křížkovou Vlčkovou.

Zdroj informací: 9. 4. 2018 emailová korespondence s dirigentem Janem Podroužkem.

Zdroj informací: 18. 4. 2018 emailová korespondence s vedoucí Janou Lejčkovou.

Zdroj informací: 9. 2. 2018 emailová korespondence s ředitelkou ZUŠ Elementária Dagmar Mastnou.

Zdroj informací: 13. 6. 2018 emailové korespondence s ředitelem ZUŠ B. Smetany Janem Kotrčem.

Seznam tabulek

Tabulka 1: Vyučované předměty v letech 1920–2018 na ZUŠ B. Smetany.....	15
Tabulka 2: Vyučované předměty v letech 1962–2018 na ZUŠ Chválenická.....	27
Tabulka 3: Vyučované předměty v letech 1964–2018 na ZUŠ T. Brzkové.....	38
Tabulka 4: Vyučované předměty v letech 1988–2018 na ZUŠ Sokolovská.....	46
Tabulka 5: Vyučované předměty v letech 2009–2018 na ZUŠ Elementária.....	51
Tabulka 6: Předměty dechového oddělení.....	52
Tabulka 7: Předměty klavírního (klávesového) oddělení.....	53
Tabulka 8: Předměty smyčcového oddělení.....	54
Tabulka 9: Předměty strunného oddělení.....	54

Resumé

Tato bakalářská práce je věnována Základním uměleckým školám v Plzni. První kapitola seznamuje čtenáře se ZUŠ v Plzni. Druhá kapitola se věnuje ZUŠ B. Smetany, třetí kapitola se věnuje ZUŠ Chválenická, čtvrtá kapitola se věnuje ZUŠ T. Brzkové, pátá kapitola se věnuje ZUŠ Sokolovské a šestá kapitola se věnuje soukromé ZUŠ Elemetária. V každé kapitole o škole se věnujeme vývoji, historii, vyučovaným hudebním oborům a souborům. V kapitolách se zmiňujeme o učitelích nebo soutěžích, na kterých žáci školu reprezentovali.

V závěrečné kapitole se soustředíme na srovnání škol. Především na hudební obory, které se na školách vyučují. Tím čtenáři nabízíme souhrnný přehled jednotlivých oborů na všech zmíněných školách.

Resume

My bachelor thesis is dedicated to the Basic Art Schools in Pilsen. The first chapter introduces the reader to the Basic Art School (ZUŠ) in Pilsen. The second chapter is devoted to the Basic Art School (ZUŠ) B. Smetana, the third chapter is dedicated to the Basic Art school (ZUŠ) Chválenická, the fourth chapter is dedicated to the Basic Art school (ZUŠ) T. Brzková, the fifth chapter deals with the Basic Art school (ZUŠ) Sokolovská and the sixth chapter deals with the private Basic Art school (ZUŠ) Elemetária. In each chapter, we focus on the school's development, history, the taught musical disciplines and ensembles. We also mention the teachers and the competitions in which their pupils represented the school.

In the final chapter, we focus on comparing schools, especially the music disciplines that are taught in each schools. We provide the reader with a comprehensive overview of each branch in each of these schools.